Glasilo Občine Šmarješke Toplice | leto XXVI

št. 4 | November 2026

jesenski Razgledi

Intervju PGD Bela Cerkev, predsednik Jernej Prešeren

Kdo so ljudje, ki sredi noči vstanejo, oblečejo opremo in odidejo pomagat nekomu, ki ga morda sploh ne poznajo?

več na strani 8

Karlovškovi dnevi

Zgodba Jožeta Karlovška, našega rojaka in pomembnega raziskovalca slovenskega ornamenta, letos povezuje Šmarjeto, Celje in Domžale ter ohranja dragocen del naše kulturne dediščine.

več na strani 20

Jesenska nedelja v Beli Cerkvi

Jesenska nedelja je znova dokazala, da so prav ljudje, njihova predanost in pripravljenost sodelovati tisti, ki prireditvam vdihnejo življenje.

več na strani 32

Razgledi

Besede urednice

Jesen, čas umiritve in prijaznosti

Jesen je čas, ko se narava počasi umirja, dnevi postajajo krajši, mi pa se morda nekoliko pogosteje ustavimo in pogledamo, kaj smo že doživeli in kaj nas še čaka.

Za nami so štirje državni referendumi, pred nami pa lokalne volitve. Politično dogajanje je prineslo različna mnenja, pričakovanja in odzive. Nekateri so zadovoljni, drugi manj, a prav raznolikost pogledov je del skupnosti, v kateri živimo. Pomembno je, da znamo tudi ob različnih stališčih prisluhniti drug drugemu, se spoštovati in poiskati tisto, kar nas povezuje.

Naj bo jesen pred nami predvsem čas miru, toplih srečanj in drobnih pozornosti. Naj v vsakdanjem življenju ne zmanjka prijazne besede, razumevanja in pripravljenosti pomagati. Želim vam prijetne jesenske dni, polne topline, zadovoljstva in dobrih novic.

Majda Kušer Ambrožič,
odgovorna urednica

Izjemen odmev 5. Karlovškovih dni: dediščina, ki povezuje in navdihuje

Letošnji, že 5. Karlovškovi dnevi so bili iz več razlogov nekaj povsem posebnega. Poleg tradicionalnega dogajanja v Šmarjeti so prvič potekali tudi v Domžalah in Celju. V Domžalah so potekali v soorganizaciji območne izpostave JSKD v Galeriji Domžale, v Celju pa v sodelovanju z Muzejem novejše zgodovine Celje.

Na vseh prireditvah smo premierno predvajali nov dokumentarni film o Jožetu Karlovšku, ki nazorno in občuteno prikazuje njegovo vsestransko umetniško moč ter neprecenljiv prispevek k slovenski kulturi. V filmu z dragocenimi vpogledi sodelujeta priznani etnolog, univerzitetni profesor in publicist dr. Janez Bogataj ter dr. Bojana Rogelj Škafar iz Slovenskega etnografskega muzeja. Oba sta poudarila izjemen pomen Karlovškovega raziskovanja slovenske ljudske in stavbne dediščine ter nujnost ohranjanja njegove zapuščine za prihodnje rodove. Poseben, igriv in topline poln pečat pa so filmu dodali Karlovškovi pravnuki, ki ponosno ter z veseljem prenašajo pradedkovo dediščino med mladi rod.

Kulturni program letošnjih dogodkov je s svojim izjemnim vokalom in doživeto interpretacijo obogatil priznani pevec Gregor Ravnik, ki je zbranim podaril nepozabne trenutke gracioznosti in večerne veličine.

Družina Karlovšek se iskreno zahvaljuje županu mag. Marjanu Hribarju za vso izkazano podporo ter direktorici zavoda za turizem Nataši Filip za odlično organizacijo in izvedbo dogodka v Šmarjeti. Posebna zahvala gre tudi Sandiju Duriču, predsedniku društva vinogradnikov, in vsem članom, ki vsako leto iz trte na Karlovškovem trgu skrbno vzgojijo in pridelajo Karlovškov cviček.

Letošnji Karlovškovi dnevi so presegli lokalne okvirje in vzbudili izjemen odmev v širši slovenski javnosti. Prejeli smo že več povabil iz različnih krajev po Sloveniji, da Karlovškovo življenje in delo predstavimo tudi pri njih. Z gostovanji ter širjenjem zgodbe o Jožetu Karlovšku bo glas o Šmarjeti in občini Šmarješke Toplice odmeval po celotni Sloveniji, kar nas navdaja z velikim ponosom.

Z zagonom in navdihom že zremo naprej. Izjemno se veselimo prihodnjega sodelovanja z Osnovno šolo Šmarjeta, kjer bomo

med mladimi spodbujali ustvarjalnost in poznavanje domače zgodovine, pa tudi novih skupnih projektov z drugimi domačimi društvi v občini Šmarješke Toplice.

Karlovškova dediščina ostaja živ most med preteklostjo in prihodnostjo naših krajev ter dokaz, da lahko iz domačih korenin zrastejo zgodbe z vseslovenskim odmevom.

Še posebej pa me veseli, da moj oče Matjaž Karlovšek, Jožetov sin, z velikim veseljem pripoveduje in obuja spomine na svojega očeta. Njegove zgodbe so zame neprecenljive, saj svojega dedka žal nisem osebno poznala. Zapuščina Jožeta Karlovška pa ne ohranja le spomina, temveč globoko povezuje našo celotno družino. Pri tem moram posebej izpostaviti svojo mami Marijo, ki mi je v neizmerno pomoč in podporo pri ohranjanju dediščine.

Izjemno ponosna sem, da pri tej zgodbi z roko v roki sodelujejo tudi mlajši rodovi – moj sin Žan s soprogo Ivano, sin Filip z dekletom Najo ter moj mož Bojan. Kaj je lahko lepšega kot to, da skupaj ustvarjamo, povezujemo generacije in gradimo nekaj tako dragocenega?

Konec koncev pa brez vas, dragi občani, ta zgodba ne bi bila popolna. Iskrena hvala vsem v Šmarjeti in občini Šmarješke Toplice, da z neusahljivim ponosom ohranjate spomin na neprecenljivo kulturno dediščino in zapuščino našega Jožeta Karlovška.

Prečudovit Karlovškov trg, ki velja za enega najlepših pri nas, je zagotovo kraj, na katerega ste lahko izjemno ponosni – prav tako kot na čudovito Moletovo hišo, Dvorec Gregorčič in prelepo cerkev sv. Marjete, ki poudarja lepoto trga.

Katarina Karlovšek

OBJEKTIV

Pred več kot sto leti je Jožefa Polhar iz Šmarjete odšla v Ameriko. V letošnjem juliju se je v domači kraj vrnilo kar 15 njenih potomcev, ki z velikim ponosom ohranjajo slovenske korenine, tradicijo in spomine. V Moletovi hiši so jim pripravili sprejem, predstavitev in pristno domačo pogostitev.

Učenci OŠ pod budnim očesom masterščefice Zale Pungeršič na kuharski delavnici.

Novomeški škof msgr. dr. Andrej Saje je blagoslovil obnovitvena dela na podružnični cerkvi sv. Štefana.

Poročilo s 24. redne seje

Sanja Cerjak | občinska uprava

V začetku oktobra je bila sklicana 24. redna seja Občinskega sveta Občine Šmarješke Toplice, ki je potekala v prostorih občinske uprave. Na njej so se svetniki seznanili z naslednjima predlogoma in ju sprejeli:

- Odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne zdravstvene službe na področju splošne medicine v osnovni zdravstveni dejavnosti v Občini Šmarješke Toplice,
- Sklep o lokacijski preveritvi prostorskih izvedbenih pogojev za območje EUP VIN_14 za namen postopka legalizacije objekta na zemljišču s parc. št. 1227/2 v k. o. 1468 – Bela Cerkev.

V nadaljevanju so sprejeli predlog rebalansa II proračuna občine za leto 2026, hkrati pa so v prvi obravnavi sprejeli predlog proračuna občine za leto 2027. Na seji so tudi sprejeli sklep o prenehanju statusa grajenega javnega dobra za zemljišče s parc. št. 1539/3, k. o. Žaloviče.

Ob koncu seje je bilo tudi nekaj vprašanj s strani svetnikov, na katere so predstavniki občine odgovorili. Prav tako so svetniki posredovali precej koristnih pobud, ki jih bo občina upoštevala.

Urejeno jedro Šmarjete

Mateja Kotnik | občinska uprava

Jedro Šmarjete je dobilo popolnoma novo podobo. Gre za projekt celovite obnove cestne in komunalne infrastrukture, hkrati pa projekt vključuje ukrepe trajnostne mobilnosti. Občina je v letošnjem letu projekt prijavila na Javni razpis za sofinanciranje ukrepov trajnostne mobilnosti v obdobju 2023–2029, katerega nosilec je Ministrstvo za infrastrukturo in energetiko. Zaprosili smo za 800.000 EUR nepovratnih sredstev. Celoten projekt pa je vreden 1,7 mio EUR.

Samo cestišče bo v strogem jedru (od cvetličarne do križišča pri dvorcu) namenjeno le enosmernemu prometu. Vozišče je izvedeno v asfaltni obliki z obojestranskimi muldami. Tlakovane površine so se v samem jedru pred cerkvijo in površinami pred Moletovo hišo razširile in bodo občasno služile kot prireditveni prostor. Vmesne površine med voznim pasom, muldami in stanovanjskimi objekti so se zapolnile z granitnimi kockami. **Takšna ureditev bo omogočala varno souporabo prostora,** saj z zmanjšanjem širine voznega pasu, spremembo materialov, linijami muld, tlakovanjem, urbano opremo in zasaditvami voznikom jasno sporočamo, da vstopajo v območje nizkih hitrosti in povečane pozornosti.

Celoten prečni profil je oblikovan brez klasične višinske delitve na vozišče in pločnik, zato se prostor obravnava kot **enotna javna površina, prilagojena pešcem, kolesarjem, osebam z zmanjšano mobilnostjo in drugim uporabnikom**. Sočasno s preureditvijo talnih površin sta bili izvedeni sanacija podpornih konstrukcij in poenotenje ograj.

Posebna pozornost je bila namenjena navezavi na posamezne zunanje ureditve javnih objektov, kot so Center za obiskovalce Moletova hiša, Dvorec Gregorčič in cvetličarna, na koncu trga je locirana Waldorfska šola, na severnem delu trga pa je cerkev sv. Marjete z župniščem. Vsi objekti z javno vsebino so dostopni prek enotnega trga.

Celotni preureditvi trga sledijo izboljšanje prometne infrastrukture križišča lokalne in regionalne ceste pred objektom občinske stavbe ter dostopi do bodočega poslovnega centra pred njo. Površine za pešce in kolesarje se tako v drugi fazi (izgrajeno krožišče) nadaljujejo do ciljnega dela storitvenih dejavnosti. Ureditev mešanih površin upošteva že izvedene ureditve ločenih kolesarskih in pešpoti ob krožnem križišču na južni strani urejanja.

Sočasno z ureditvijo javnih površin so bile izvedene hidravlična izboljšava dotrajanega vodovodnega in kanalizacijskega sistema, ureditev odvodnjavanja cestišča prek drenažne kanalizacije ter preureditev zračnih električnih in telekomunikacijskih vodov v kabelsko kanalizacijo.

V naslednjih tednih bo na območju jedra Šmarjete urejena ustrezna vertikalna in horizontalna prometna signalizacija ter zasaditev zelenih površin z drevesi in grmovnicami, umeščena pa bo tudi nova urbana oprema.

Novo krožišče v Šmarjeti

Mateja Kotnik | občinska uprava

Investicija izgradnje novega krožišča v Šmarjeti je v zaključni fazi. Celovita asfaltacija je potekala ob koncu avgusta, promet je bil v celoti sproščen 1. 9. 2026. Trenutno potekajo zaključna dela uvoza mimo občinske stavbe,

vsa dela na tem odseku bodo zaključena v novembru. Sicer pa sta izvajalec in projektant pripravila vso dokumentacijo za uradni komisijski pregled, ki ga bo opravila pristojna Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo. Ob glavni državni cesti je na avtobusnem postajališču postavljena tudi nova nadstrešnica z reklamnim panojem. Tovrstne nadstrešnice bomo v naslednjih mesecih montirali tudi na območju avtobusnih postajališč v Šmarjeških Toplicah (Prinovec).

Investitor trgovskega centra, podjetje Jagros d. o. o., pa je trenutno v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja.

Še vedno zbiramo predloge in ideje za atraktivno ureditev sredine krožišča. Predloge lahko pošljete na e-naslov info@smarjeske-toplice.si.

Urejena cestna infrastruktura v Šmarjeti (FOTO: Mateja Kotnik)

Pričetek rekonstrukcije in spremembe namembnosti objekta stare šole v Šmarjeških Toplicah

Mateja Kotnik | občinska uprava

V prvih dneh leta 2027 bomo pričeli z investicijo rekonstrukcije in spremembe namembnosti objekta stare šole v Šmarjeških Toplicah, skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem.

Trenutno poteka postopek izbire izvajalca za celovito rekonstrukcijo. Občina pa je z Ministrstvom za infrastrukturo in energetiko podpisala pogodbo o sofinanciranju energetske obnove objekta stare šole, pogodbeni znesek sofinanciranja znaša 192.000 EUR. Sicer pa je investicija ocenjena na 1 mio EUR.

Prikaz nove ureditve zgradbe nekdanje osnovne šole v Šmarjeških Toplicah (FOTO: Arhim d.o.o.)

Investicija bo obsegala spodaj navedena dela in bo trajala približno devet mesecev.

1. Odstranitvena dela – odstranitev obstoječe kritine, ostrešja, stropa nad pritličjem v glavnem volumnu, obstoječega stropa nad južnim sekundarnim delom, osrednje nosilne stene, notranjega stopnišča in dotrajanih inštalacij.
2. Gradbena dela – poglobitev kletne etaže z novo talno ploščo, statična sanacija obstoječega zidovja z armiranim ometom in novimi armiranobetonskimi vezmi, nova armiranobetonska plošča nad južnim delom, nova vkopana stena pod teraso.
3. Energetska sanacija ovoja – toplotna izolacija cokla, vkopanih sten, zunanjih sten (prezračevana lesena fasada in tankoslojna fasada), streh in tlakov ter zamenjava celotnega zunanjega stavbnega pohištva.
4. Inštalacije – nov sistem ogrevanja in hlajenja s toplotno črpalko zrak–voda, mehansko prezračevanje po conah, nove električne in vodovodne inštalacije, mala komunalna čistilna naprava.
5. Zunanja ureditev – preureditev dvorišča s parkirišči, klančina do kletne etaže, oporni zidec, odvodnjavanje, ekološki otok in zasaditev

Hkrati pa skupaj z zainteresiranimi občani in društvi snujemo vsebinsko zasnovo objekta, tudi z namenom morebitnih prijav na javne razpise za sofinanciranje dejavnosti in notranje opreme objekta.

Obnove dotrajanih cestnih odsekov

Mateja Kotnik | občinska uprava

V oktobru 2026 smo pričeli s sanacijo dotrajanih cestnih odsekov:

- lokalna cesta z oznako LC 295371 Šmarješke Toplice–Družinska vas, v dolžini 450 m, dograditev

hodnika za pešce in preplastitev;

- lokalna cesta z oznako LC 295421 Žaloviče–Koglo–Šmarjeta, predvidoma v dolžini 500 m, preplastitev;
- javna pot z oznako JP 798621 Lestina–Durnik, predvidoma v celotni dolžini 360 m, preplastitev in ureditev odvodnjavanja;
- javna pot z oznako JP 798701 Radovlja, v dolžini 200 m, asfaltacija.

Izvajalec je bil kot najugodnejši ponudnik izbran v postopku javnega naročila za izbiro izvajalcev investicijskega vzdrževanja občinskih cest, objavljenega na portalu javnih naročil. Pogodbena vrednost znaša 350.367 EUR brez DDV. Ob pridobitvi ustreznih soglasij se bo uredilo tudi nekaj manjših nekategoriziranih cestnih odsekov na javnem dobru.

Občina Šmarješke Toplice do novega električnega kombija za prevoz šolarjev

Klaudija Povše | občinska uprava

Občina Šmarješke Toplice je bila uspešna na Javnem pozivu za spodbude občinam za nakup novih vozil za prevoz potnikov in šolarjev (JP VPPŠ-2025), ki ga izvaja družba Borzen, d. o. o. Za nakup novega električnega kombija je pridobila **35.672,12 evra nepovratnih sredstev iz Podnebnega sklada Republike Slovenije**, kar predstavlja 80 odstotkov vrednosti investicije.

Občina je trenutno v fazi izbire dobavitelja vozila, saj poteka postopek javnega naročila za dobavo novega električnega kombija. Po zaključku postopka in izvedenem nakupu bo vozilo namenjeno predvsem organiziranemu prevozu učencev Osnovne šole Šmarjeta.

Z novim električnim kombijem bo občina prispevala k zagotavljanju varnega, zanesljivega in okolju prijaznejšega prevoza otrok ter k posodobitvi voznega parka za potrebe šolskih prevozov. Uporaba električnega vozila bo hkrati pripomogla k zmanjševanju emisij v prometu in spodbujanju trajnostne mobilnosti v občini.

Predaja vozila Osnovni šoli Šmarjeta v uporabo je predvidena do konca leta 2026, ob uspešnem zaključku postopka javnega naročila in dobavi vozila.

Pridobljena nepovratna sredstva so pomemben prispevek k izvedbi investicije, s katero Občina Šmarješke Toplice nadaljuje prizadevanja za trajnostni razvoj ter ustvarjanje varnih in kakovostnih pogojev za vsakodnevni prevoz šolarjev.

Evropski teden mobilnosti v Šmarjeških Toplicah

Katarina Gunde | občinska uprava

Zvesti spremljevalci udeležencev Pešbusa (FOTO: občinska uprava)

Občina Šmarješke Toplice se je v mesecu septembru ponovno, že dvanajstič zapored pridružila kampanji za ozaveščanje o trajnostni mobilnosti. Evropski teden mobilnosti, ki ga tradicionalno obeležujemo med 16. in 22. septembrom, je letos potekal pod sloganom »Mobilnost za vse«. Za izvedbo promocijskih aktivnosti in izobraževalnih vsebin si je občina z uspešno prijavo na javni razpis za sofinanciranje priprav in izvedbe aktivnosti evropskega tedna mobilnosti v letu 2026 zagotovila sofinanciranje v višini 7.000 EUR v okviru Sklada za podnebne spremembe.

Pri oblikovanju in izvedbi bogatega programa, namenjenega vsem starostnim skupinam, je občina tesno sodelovala s številnimi partnerji: Osnovno šolo Šmarjeta in Vrtcem Sonček, Zavodom za turizem, kulturo in šport Šmarješke Toplice, Območno izpostavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti Novo mesto, Razvojno-izobraževalnim centrom Novo mesto, Zdravstvenim domom Novo mesto, Krajevno organizacijo Rdečega križa Šmarjeta ter Šolo zdravja Šmarješke Toplice.

V okviru programa *Aktivno v vrtec ali šolo* smo za osnovnošolce organizirali dvotedensko vožnjo Pešbusa. Na jutranji poti v šolo so osnovnošolce iz sedmih različni smeri spremljali prizadevni prostovoljci iz lokalnih društev. Vrtčevske otroke in njihove starše pa je med 21. in 25. septembrom na poti v vrtec spremljal Beli zajček v okviru igre »Gremo peš z Belim zajčkom«, ki spodbuja

trajnostno mobilnost pri predšolskih otrocih.

Pod sloganom »Ostanimo mobilni« je potekalo več delavnic za starejše občane, ki so vključevale strokovna predavanja s področja zdravstvene preventive, meritve tlaka, sladkorja in holesterola, zdrav zajtrk ter praktične aktivnosti in vadbe na terenu.

Skupina pešbusovcev iz Brezovice (FOTO: občinska uprava)

V okviru spodbujanja trajnostne mobilnosti pri vseh generacijah so bile izvedene aktivnosti, katerih glavni cilj je bila promocija hoje, kolesarjenja in uporabe javnega potniškega prometa.

Zaključek Pešbusa pred OŠ Šmarjeta in podelitev nagrad udeležencem (FOTO: občinska uprava)

Posebej smo s pestrim dogajanjem na Karlovškovem trgu v Šmarjeti ter na OŠ Šmarjeta obeležili tudi 22. september, ki je uradno proglašen za dan brez avtomobila.

Občina je v okviru tedna mobilnosti izvedla tudi pilotni projekt souporabe električnega vozila občine in v mesecu septembru omogočila brezplačno uporabo lokalnim zavodom, društvom in občanom kot ukrep, ki ga predvideva tudi Občinska celostna prometna strategija. Tudi sodelavci občinske uprave so v septembru pristopili k trajnejšim oblikam prihoda na delovno mesto, bodisi peš, s kolesom ali sopotništvom ob prihodih na delo z osebnimi avtomobili.

Aktivnosti v okviru evropskega tedna mobilnosti v Občini Šmarješke Toplice so bile sofinancirane s strani Ministrstva za okolje in prostor in Ministrstva za infrastrukturo in energetiko, v okviru sredstev Sklada za podnebne spremembe.

Meritve v Moletovi hiši (FOTO: občinska uprava)

Nova brv za obiskovalce v Klevevžu

Katarina Gunde | občinska uprava

Nova brv v Klevevžu (FOTO: Stane Bajuk)

V septembru je bila na območju Klevevža postavljena nova brv za obiskovalce, ki zdaj povezuje razvaline gradu in posestvo Klevevž z naravnim termalnim vrelcem v soteski potoka Radulja ter lepo sklene krožno sprehajalno pot. Nova pridobitev je lepo umeščena v sam gozdni rob in bo obiskovalcem omogočila varen in prijeten prehod čez strugo potoka Radulja ter hkrati odprla nove poti za raziskovanje in odkrivanje lepot območja Klevevža.

120 let PGD Bela Cerkev, predsednik Jernej Prešeren

Majda Kušer Ambrožič | uredniški odbor

Člani PGD Bela Cerkev
(FOTO: arhiv PGD Bela Cerkev)

Kdo so ljudje, ki sredi noči vstanejo, oblečejo opremo in odidejo pomagat nekomu, ki ga morda sploh ne poznajo?

Kdo so tisti, ki ob zvoku pozivnika pustijo vse, kar počnejo, se poslovijo od družine in odhitijo tja, kjer jih nekdo potrebuje? To so gasilci – ljudje, ki jih povezujejo srčnost, pogum, solidarnost in pripravljenost pomagati, tudi ko to pomeni, da morajo stopiti iz svojega udobja in se soočiti z nepredvidljivimi, včasih tudi nevarnimi situacijami.

Njihovo delo ni le gašenje požarov in posredovanje ob nesrečah. Je tudi skrb za varnost domačega kraja, pomoč sočloveku v najtežjih trenutkih ter nevidna vez, ki povezuje skupnost. Za delovanjem gasilskega društva stojijo številne ure prostovoljnega dela, usposabljanj, vaj in pripravljenosti, ki pogosto ostanejo skrite očem javnosti.

O tem, kaj pomeni biti gasilec, koliko predanosti, odgovornosti in odrekanja zahteva prostovoljno gasilstvo ter kaj vse se skriva za vrati gasilskega doma, sem se pogovarjala s predsednikom Prostovoljnega gasilskega društva Bela Cerkev. V pogovoru sva se dotaknila poslanstva društva, izzivov, s katerimi se srečujejo gasilci, ter vrednot, zaradi katerih se vedno znova odzovejo na klic na pomoč.

Jernej, kako ste sploh postali gasilec? Je bila želja po gasilstvu prisotna že od otroštva ali vas je v društvo pripeljala kakšna druga življenjska pot?

Lahko bi rekel, da sem z gasilstvom povezan že od malih nog. Oba stara očeta sta bila predsednika društev, po mamini strani je bil predsednik PGD Šentpeter - Otočec, po očetovi strani pa predsednik našega društva PGD Bela Cerkev. Sam sem gasilsko pot začel pri šestih letih, kot večina naših članov.

Kaj vam osebno pomeni biti prostovoljni gasilec? Je to predvsem pomoč drugim, občutek pripadnosti, prijateljstvo ali pa je gasilstvo sčasoma postalo kar način življenja?

Biti prostovoljni gasilec mi pomeni predvsem biti pripravljen pomagati, ne glede na uro, vreme ali okoliščine. Veliko mi pomenijo tudi prijateljstva in občutek pripadnosti društvu. Sedaj je pri nas gasilstvo način življenja, saj moraš biti pripravljen svoj prosti čas večkrat postaviti na stran in ga nameniti drugim. Največje zadovoljstvo pa je, ko veš, da si nekomu pomagal v trenutku, ko te je najbolj potreboval.

Predsednik PGD Bela Cerkev ste zadnjih nekaj let. Kaj vas je spodbudilo, da ste prevzeli to odgovornost, in

koliko časa ter energije v resnici zahteva vodenje društva, česar ljudje od zunaj pogosto ne vidijo?

To je moj prvi predsedniški mandat. Pred tem sem bil član upravnega odbora in tudi podpredsednik društva. Za prevzem predsedniške vloge so me spodbudili naši člani. Pri tej odločitvi je zelo pomagala beseda in obljuba mojega predhodnika in sedaj mojega namestnika Slavka Hribarja za pomoč pri administrativnih delih, za kar se mu zelo zahvaljujem. Na začetku se te vloge sploh nisem tako zavedal. Vodenje društva vzame tudi nekaj energije in veliko prostega časa. Vendar imam odlične člane upravnega odbora ter ostale člane, s kateri imamo odličen odnos, kar je zelo pomembno za nemoteno delovanje društva. Letos, ko smo praznovali 120 let, pa sem občutil, kako pomembna je ta vloga in kakšno čast imam, da sem del te 120-letne zgodbe gasilcev, ki se odvija v Beli Cerkvi.

PGD Bela Cerkev povezuje več generacij. Kaj je tisto, kar ljudi drži skupaj in zaradi česar nekateri ostanejo gasilci desetletja? Kako pomembna sta pri tem družina in podpora domačih?

Res je. Naše društvo povezuje vse generacije. Imamo preko 380 članov. Od pionirjev, ki s svojo mlado energijo popestrijo naše dejavnosti, pa do starejših gasilcev, ki s svojo umirjenostjo in znanjem pomagajo pri raznih delih in dogodkih. Pri tem je tudi zelo pomembna podpora družine. Imamo tudi veliko družin, v katerih so vsi člani našega društva. Zelo spodbudno je, ko vse generacije sodelujejo pri izvedbi dogodka, kot je veselica, ki jo prirejamo vsako leto.

Kaj se pravzaprav zgodi, ko zazvoni poziv za intervencijo? Kako hitro mora biti gasilec pripravljen in kako je usklajevati gasilstvo s službo, družino in zasebnim življenjem?

Ko zazvoni pozivnik, nastane tišina, nato te preplavi adrenalin, potem prebereš, za kaj gre, vmes pomiriš domače in odhitiš v gasilni dom. Tam se preoblečeš v intervencijsko obleko, nato pa se z ekipo odpelješ naprej na intervencijo. Ko se intervencija konča, to sporočiš domačim, da jih ne skrbi, nato pa s člani pospraviš opremo, da je pripravljena v primeru naslednje intervencije.

Katera intervencija vam je ostala posebej v spominu? Kaj je bilo pri njej najbolj zahtevno in kaj vas je morda ob njej najbolj zaznamovalo?

Vsaka intervencija ima svojo zgodbo. Zato smo veseli, če se srečno konča in se vsi celi vrnemo domov. V spominu mi je ostala intervencija, na kateri sicer nisem bil, ker ni bila tako obsežna, ampak je bila zanimiva. V našem rajonu je veliko zidanic. Pri pretoku vina se je nekomu zgodilo, da je po nesreči odbil pipo s cisterne. Ker pri sebi ni imel ničesar primernega, da bi zamašil luknjo, je to naredil s prstom. Nato pa na pomoč poklical 112. Naši člani so to uspešno in brez večje škode popravili. Tisto leto je bila namreč slaba letina.

Gasilci ste pogosto prvi, ki pomagajo ob neurjih, poplavah in drugih naravnih nesrečah. Kako se je zaradi vse pogostejših ekstremnih vremenskih dogodkov spremenilo delo PGD Bela Cerkev?

Ko se nekaj zgodi, se pokliče 112, in takrat pridemo na pomoč tudi gasilci. Veliko preglavic nam dela tudi vreme. Vemo, da se je to v zadnjih letih močno spremenilo. Na to smo se morali pripraviti tudi gasilci. Opremiti smo se morali z dodatno opremo, da lahko nudimo pomoč ob takih intervencijah. Prav tako se tudi dodatno izobražujemo, da intervencije potekajo s čim manj težavami.

Pri intervencijah se srečujete tudi s težkimi prizori in situacijami. Kako se gasilci psihično soočate s tem, kar vidite in doživite na terenu?

To je ena tistih strani gasilstva, o katerih se ne govori oziroma premalo govori. Gasilci smo ljudje in tudi nas določeni prizori prizadenejo, čeprav moramo na terenu ostati zbrani in opraviti svoje delo. Pomembno je, da se po zahtevnih intervencijah pogovorimo s člani, si stojimo ob strani in si priznamo, da nas nekatere stvari lahko obremenijo. Moje mnenje je, da močna ekipa ni tista, v kateri nihče ne pokaže čustev, ampak tista, v kateri si znamo pomagati tudi takrat, ko je težko, in to smo gasilci že večkrat pokazali.

Predsednik PGD Bela Cerkev Jernej Prešeren (FOTO: osebni arhiv)

PGD Bela Cerkev je praznovalo visok jubilej,120 let. Kaj vam osebno pomeni ta dolga zgodovina in kaj vam pove o generacijah gasilcev, ki so bili pred vami?

Letos smo praznovali 120 let. Kot sem že rekel, sem se šele sedaj začel zavedati, kakšno čast imam, da sem član tega društva in ga tudi vodim, da sem del te 120-letne

zgodovine, ki se nadaljuje. Vesel sem, da imamo vse generacije, ki sodelujejo pri tej zgodbi. Vodenje takega društva s tako dolgo tradicijo je tudi breme, ampak ko vidiš, da gre zadeva v pravo smer, da so ljudje zadovoljni, da število članov raste, potem je to breme lahko.

Ko pogledate 120 let nazaj – kaj se je pri gasilstvu najbolj spremenilo in kaj je ostalo enako? Si lahko današnji gasilec sploh predstavlja, kako je bilo nekoč delati z opremo, ki je bila na voljo takrat?

Tako kot pri ostalih zadevah se je tudi v gasilstvu najbolj spremenila tehnika. Imamo več sodobnega orodja za lažje delo, več zaščitne opreme za varnejše izvajanje intervencij. Imamo tudi več strokovne pomoči.

Kar pa se ni spremenilo, je bistvo gasilstva: pripravljenost pomagati sočloveku, solidarnost in tovarištvo.

Društvo je dobilo tudi novo, sodobno gasilsko vozilo. Kaj to pomeni za PGD Bela Cerkev in predvsem za varnost ljudi, ki jim pomagate? Kdo vse je pripomogel k temu, da je vozilo danes v vaši garaži?

Letos smo zaključili veliko investicijo in v svojo garažo pripeljali novo gasilsko vozilo za prevoz vode in moštva GVV2 na Manovem podvozju. Od ideje do zaključka investicije sta bili potrebni dve leti ter veliko sestankov in ogledov. Vozilo nam je izdelalo podjetje SVIT-ZOLAR s Ptuja. Z njihovim znanjem in našimi željami nam je uspelo sestaviti odlično vozilo. V vozilu je 2000 litrov vode ter vsa oprema, ki jo potrebujemo pri intervencijah. Sama investicija je stala 280.000 evrov. Od tega je Občina Šmarješke Toplice prispevala 200.000 evrov, ostalo pa so donirali naši sponzorji, krajani, občani in vsi podporniki društva. Ob tem se iskreno zahvaljujem vsem za podporo, saj nam brez vas ne bi uspelo. Še enkrat HVALA.

Kako pomemben je za prihodnost društva podmladek? Kaj danes otroke in mlade pritegne h gasilstvu in kaj jim poleg znanja dajejo vaje, tekmovanja in druženje v društvu?

Otroci so zelo pomemben del društva. Kot pravijo, na mladih se svet gradi.

Otroci in mladi se pri gasilstvu ne učijo samo gasilskih veščin, ampak tudi odgovornosti, discipline, sodelovanja in spoštovanja do drugih. Vaje, tekmovanja, druženja in tabori jim omogočajo, da se povežejo, pridobijo nova znanja in razvijejo občutek pripadnosti. Naša naloga je, da jim ustvarimo spodbudno okolje, v katerem se bodo dobro počutili in bodo z veseljem ostali del gasilstva. Ob tem bi se zahvalil vsem mentorjem in ostalim, ki se trudijo s tem.

Se vam zdi, da se mladi še vedno radi vključujejo v prostovoljna društva? Kaj bi morali kot društvo narediti, da jih obdržite tudi takrat, ko pridejo v službo, študij, ko si ustvarijo družino in ob drugih obveznostih?

Kljub temu da imajo mladi veliko možnosti za preživljanje prostega časa, radi pridejo med gasilce. Kar nam daje spodbudo in potrditev, da delamo prav. Ko pa pridejo študij, služba in družina, je včasih težko najti čas še za gasilstvo. Zato jih moramo razumeti, jim omogočati vključevanje glede na njihove zmožnosti in jim dati občutek, da so pomemben del društva. Tak primer in zgled so naše članice B, ki so ekipa že od nekdaj, kljub temu da imajo družine, službe, razne obveznosti, da jih nekaj niti ne živi več v naši občini, ampak so pripadne društvu, v katerem so začele gasilsko pot. To nam daje veselje do dela in truda, ki ga vlagamo v mlade, da ostanejo povezani vse življenje.

Kaj ljudje ob prostovoljnem gasilstvu pogosto napačno razumejo oziroma česa ob vašem delu ne vidijo? Kaj bi si želeli, da bi občani bolje razumeli o ljudeh, ki se ob pozivu sredi noči oblečejo in odidejo pomagat popolnemu neznancu?

Ljudje običajno vidijo gasilce takrat, ko pride do intervencije, ne vidijo pa vsega dela, ki se opravi prej in potem. Za vsako uspešno posredovanje so potrebne številne ure vaj, usposabljanj, vzdrževanja opreme, urejanja dokumentacije in organizacijskega dela. Gasilci vse to opravljamo ob rednih službah in družinskih obveznostih. Ko sredi noči zazvoni poziv, pa ne razmišljamo o tem, koliko časa bomo izgubili, temveč o tem, kako in komu je treba pomagati.

Zato tudi gasilci priredimo kak piknik, da se podružimo še na zabaven način. To je treba razumeti kot znak zahvale članicam in članom, ki med letom skrbijo za delovanje društva.

Ko danes kot predsednik pogledate gasilski dom, vozila in svoje člane – na kaj ste pri PGD Bela Cerkev najbolj ponosni? In česa si želite za društvo v prihodnjih 10 ali 20 letih?

Najbolj sem ponosen na naše članice in člane, na njihovo pripravljenost, sodelovanje in pripadnost društvu. Vsi vemo, da so oprema, vozila in gasilski dom pomembni, ampak brez ljudi nimajo prave vrednosti. Želim si, da bi uspešno vzgajali nove generacije gasilcev ter skrbeli za dobro opremljenost in usposobljenost društva.

In še vizija predsednika?

Kdor pozna naše društvo in ve, kakšna je lokacija našega doma, bi si želel, da bi naredili nov dom, okoli katerega bi imeli več prostora. Ta prostor bi koristili za razna izobraževanja, vaje in ostale dejavnosti.

Mogoče bomo ob 130. obletnici društva v Razgledih pisali o novem gasilskem domu v Beli Cerkvi.

Podnebne spremembe in naš vsakdan

Majda Kušer Ambrožič | uredniški odbor

Podnebne spremembe niso več le oddaljena tema, temveč vse bolj vplivajo tudi na naše lokalno okolje, gospodarstvo in vsakdanje življenje. Višje temperature, daljša sušna obdobja, pomanjkanje vode, močnejši nalivi in drugi vremenski pojavi prinašajo nove izzive za kmetijstvo in vinogradništvo, vplivajo na turizem ter odpirajo vprašanja o oskrbi s hrano, kakovosti bivanja in prihodnjih pogojih življenja. Z anketo želimo izvedeti, kako prebivalci naše občine zaznavate te spremembe, katere posledice že opažate in kako gledate na prilagajanje našega okolja prihodnjim razmeram.

Irena Pust Rangus | Radovlja

Predvidevam, da nas tudi naslednje leto čakajo podobne vremenske razmere kot letos, in nanje se bo treba še prilagoditi. Odločiti se bomo morali, kako, kaj in v katerem letnem času bomo sadili. Vprašljivo je zalivanje, pa tudi senčenje kultur. Določenih kultur ne bomo sadili, saj ne bodo zrasle do zrelosti, oz. sadili bomo takšne s krajšo rastno dobo in takšne, ki dozorijo spomladi ali od poletja do jeseni. Vsekakor pa bomo letošnjo zimo temeljito premislili, kaj bomo prihodnje leto sejali in sadili. Kljub rednemu zalivanju je namreč veliko vrtnin in poljščin komaj preživelo. Že sedaj sejemo več ozimnih žit, zlasti ječmena, setev koruze pa je zaradi dolgotrajne suše vprašljiva. Tudi v prihodnosti se napovedujejo podobna poletja in z njimi suša, kakršna je bila letos. Odločili se bomo, kaj dati v zemljo, da bomo preživeli in nadaljevali s kmetovanjem brez izgub. Kmetovanje je na splošno nepredvidljivo, še posebno sedaj, v času velikih podnebnih sprememb.

Veseli pa smo zadovoljive letine zelja, ki se že kisa v naši kleti, in repe, ki jo bomo v kratkem pospravili z njiv in ravno tako kisali. Ko se še vreme nekoliko ohladi, nas čakajo tudi koline in izdelava mesnih dobrot.

Marko Cvelbar | Vinogradnik

V zadnjih desetletjih opažamo podnebne spremembe, ki so v posameznih letih bolj ali manj izrazite. Pomanjkanje padavin v zimskem obdobju ter milih zimah se izrazito pozna na višini podtalnice, ki je zelo pomembna za oskrbo rastlin z vodo v poletnih mesecih, ko je malo lokalno razporejenih padavin. Toplejša klima pa omogoča preživetje številnim škodljivcem in njihovo hitrejše razmnoževanje v času vegetacije. Proti podnebnim spremembam se lahko le delno borimo z agrotehničnimi ukrepi.

Barbara Pirh | Gorenja vas

Ja, o podnebnih spremembah se sicer veliko govori, ampak se mi zdi, da se pravzaprav še ne zavedamo dobro, kakšen vpliv imajo na nas. Predvsem zato, ker uživamo v dolgem in vročem poletju. Ni pa verjetno več tako normalno, da je konec oktobra petindvajset stopinj oziroma okoli dvajset stopinj čez dan. Ne pomislimo na dolgoročne posledice, ki pridejo z leti. Se mi zdi, da bi bilo normalno, da bi bili letni časi bolj razmejeni, pa niso. Vse to pa nosi neke posledice. Čeprav nam v tem trenutku mogoče to paše, verjetno dolgoročno za naše človeštvo in Zemljo ni dobro.

Andrej Božič | vodja Term Šmarješke Toplice

Res je, podnebne spremembe vse bolj vplivajo na naše lokalno okolje. Poletja so bolj vroča, sušna obdobja daljša, vremenski pojavi pa vse bolj nepredvidljivi. Te spremembe vplivajo tudi na turizem – soočamo se z novimi izzivi in potrebo po prilagajanju. Poslanstvo Term Krka živeti zdravo življenje nas spodbuja k odgovornemu odnosu do okolja, saj verjamemo, da sta zdravje ljudi in zdravo naravno okolje neločljivo povezana. V Termah Šmarješke Toplice zato skrbno ravnamo z zaupanimi naravnimi viri, ohranjamo in urejamo tudi zdraviliški park in zelene površine, ki pomembno prispevajo h kakovosti bivanja in boljšemu počutju gostov. Gospodarstvo, lokalna skupnost in posamezniki pa bomo le s skupnimi prizadevanji lahko prihodnjim generacijam zagotovili kakovostno in prijetno življenjsko okolje.

V vrtcu smo obeležili svetovni dan živali

Adrijana Čelič in Katarina Kerin | vzgojiteljici

Tačke pomagačke (FOTO: Adrijana Čelič)

Skrb za živali, prijaznost in sočutje smo spoznavali skozi nepozabna srečanja, nova doživetja in dobrodelnost. V našem vrtcu smo ob svetovnem dnevu živali pripravili pestro dogajanje, s katerim smo otrokom približali pomen odgovornega odnosa do živali, skrbi zanje in spoštovanja vseh živih bitij. Skozi različne dejavnosti so otroci spoznavali, da živali niso le naši prijatelji, temveč tudi čuteča bitja, ki potrebujejo ljubezen, varnost in skrb.

Posebno doživetje je bil obisk pasje šole CanisPanita v Šmarjeti, kjer so otroci spoznali, kako poteka šolanje psov in zakaj sta pri vzgoji štirinožnih prijateljev pomembni potrpežljivost in doslednost. Izvedeli so, kako pravilno pristopiti k psu, kako prepoznati njegovo počutje in zakaj je pomembno, da spoštujemo njegove potrebe. Obisk je bil odlična priložnost za spoznavanje odgovornega lastništva ter razumevanje, da tudi psi potrebujejo učenje, gibanje in primeren odnos.

Veliko veselja in topline so v vrtec prinesli tudi terapevtski psi iz društva Tačke pomagačke Novo mesto. Ob njihovem obisku so otroci spoznavali posebno vez med človekom in psom ter izvedeli, kako lahko terapevtski psi s svojo umirjenostjo, prijaznostjo in zaupanjem pomagajo ljudem. Srečanje je bilo polno lepih trenutkov, otrokom pa je ponudilo dragoceno izkušnjo neposrednega stika z živalmi ter priložnost za razvijanje empatije, spoštovanja in občutka odgovornosti.

Svetovni dan živali smo obeležili tudi z dobrodelnostjo. V vrtcu smo organizirali zbiralno akcijo hrane in pripomočkov za zapuščene živali. Z veseljem smo opazovali, kako so otroci, starši in zaposleni združili moči ter prispevali po svojih zmožnostih. Zbrana pomoč je namenjena živalim, ki nimajo doma ter so odvisne od skrbi in pomoči ljudi. Z akcijo smo želeli otrokom pokazati, da lahko tudi z majhnimi dejanji naredimo veliko dobrega.

Vse dejavnosti so bile priložnost za učenje pomembnih življenjskih vrednot. Otroci so spoznavali, da skrb za živali pomeni veliko več kot le igro in druženje – pomeni tudi odgovornost, razumevanje in pripravljenost pomagati tistim, ki nas potrebujejo.

Svetovni dan živali nam je znova pokazal, da se sočutje začne z majhnimi koraki. Z iskrenim otroškim zanimanjem, toplimi srečanji in skupno dobrodelno akcijo smo dokazali, da lahko skupaj ustvarjamo svet, v katerem je za živali več prijaznosti, varnosti in ljubezni.

Hvala vsem, ki ste sodelovali pri naših dejavnostih, nam omogočili nepozabna srečanja in s svojimi prispevki pomagali živalim v stiski. Skupaj učimo najmlajše, da je prijazen odnos do živali pomemben del prijaznega odnosa do sveta.

Iz otroških rok na Kubo – zgodba o srčnosti

Simona Rangus | vzgojiteljica v vrtcu Sonček

Otroci iz vrtca Sonček, skupina Ribice (generacija 2025–2026) in zbrane igrače za otroke na Kubi (FOTO: Simona Rangus)

Včasih se najlepše zgodbe začnejo povsem preprosto – z otroškim vprašanjem.

Ko sem se vrnila s Kube, sem otrokom v vrtcu ob fotografijah pripovedovala o svojem potovanju, o čudoviti naravi, življenju ljudi in predvsem o otrocih, ki sem jih tam srečala. Prav njihova srčnost, iskrenost in razigranost so me še posebej prevzele. Čeprav živijo zelo skromno, znajo najti veselje v majhnih stvareh.

Med večernim sprehodom po enem izmed kubanskih mest sem opazila otroški vrtec. Moja radovednost me je spodbudila, da sem povprašala, ali si ga lahko ogledam.

Prijazen gospod mi je z veseljem odprl vrata in mi dovolil, da pokukam v notranjost ter jo tudi fotografiram. Fotografije tega vrtca sem po vrnitvi pokazala otrokom v našem vrtcu. Videli so poslikane in pisane stene, a tudi zelo stare mizice in stole. Opazili so, da v prostorih ni bilo igrač, knjig in različnih materialov, ki so v naših vrtcih nekaj povsem vsakdanjega. Te fotografije so jih spodbudile k razmišljanju.

In nato je prišlo preprosto otroško vprašanje: »Zakaj jim pa ne bi mi poslali svojih igrač?«

Vrtec na Kubi (FOTO: Simona Rangus)

Tako se je začela zgodba, ki je povezala otroke iz Slovenije in s Kube. Otroci so doma poiskali igrače, ki jih ne potrebujejo več, in jih prinesli v vrtec. Nekateri so prinesli igrače, ki so jim nekoč veliko pomenile, a so jih bili zdaj pripravljeni podariti drugemu otroku. Zbirki so se pridružile tudi nove igrače in ustvarjalni material. Kmalu se je nabral pravi mali zaklad: punčke, avtomobilčki, kocke, žoge, barvice, risalni listi in še marsikaj.

Vsaka igrača je tako dobila novo priložnost in predvsem novega otroka, ki jo bo lahko vzel v svoje roke.

Pot do Kube pa ni bila preprosta. Pošta na Kubo paketov ne pošilja, zato smo morali poiskati drugačno rešitev. Na pomoč sta priskočila naš občan Gašper G., ki nam je s svojo podporo pomagal pri uresničitvi ideje, ter Barbara Barbič, ki organizira in vodi potovanja na Kubo.

Barbara Kubo dobro pozna in prav zaradi njenih povezav, izkušenj in pripravljenosti pomagati je bilo mogoče, da so igrače našle pot do otrok, ki so jih čakali.

In potem je prišel najlepši trenutek. Igrače so prispele v prave roke. Barbara nam je poslala fotografije srečnih kubanskih otrok, ki so prejeli podarjene igrače. Tokrat smo v vrtcu lahko na fotografijah videli tisto, o čemer smo prej samo govorili – otroke, ki so se razveselili daril svojih vrstnikov iz Slovenije. Otroci so z velikim zanimanjem prepoznavali igrače, ki so jih sami pomagali zbrati. Njihovo veselje je bilo najlepša potrditev, da je njihova ideja uspela.

Fotografij zaradi varovanja zasebnosti otrok žal ne smemo javno deliti, vendar so za nas ostale dragocen spomin.

Ta izkušnja je otroke naučila nekaj, česar se ne da zapisati v noben učbenik. Naučila jih je, da lahko pomagamo tudi nekomu, ki živi daleč stran in ga morda nikoli ne bomo srečali. Da lahko nekaj, kar je nam postalo odveč, v rokah drugega otroka znova zaživi in mu prinese veselje.

Morda je bila pot igrač dolga – od otroških sob in našega vrtca čez ocean vse do Kube. A še pomembnejša od poti igrač je bila pot, ki se je začela v otroških srcih. Pot od vprašanja »Zakaj jim pa ne bi mi poslali svojih igrač?« do spoznanja, da lahko tudi sami naredijo nekaj dobrega za drugega.

Iskrena hvala vsem otrokom in njihovim družinam, ki so z darovi pomagali napolniti škatle, Gašperju G. za podporo ter Barbari Barbič**,** ki je s svojo pripravljenostjo, znanjem in povezavami pomagala, da je otroška ideja lahko prepotovala ocean.

Otroci so morda pozabili, katero igračo so podarili, zagotovo pa bodo lahko nekoč povedali, da so bili del zgodbe, ki je povezala dva otroška svetova. Njihove igrače so prepotovale ocean, njihova srčnost pa je prišla še dlje.

45 prvošolčkov pogumno zakorakalo v novo šolsko leto

Klaudija Povše | občinska uprava

Prvošolčki na prvi šolski dan (FOTO: Dragan Jović)

Prvi šolski dan je za otroke in njihove starše poseben mejnik, poln pričakovanj, veselja in tudi kančka treme. Na Osnovni šoli Šmarjeta je šolski prag letos prvič prestopilo 45 prvošolčkov, ki so začeli novo poglavje na svoji poti odraščanja in pridobivanja znanja.

Ob slovesnem začetku šolskega leta sta prvošolčke nagovorila župan Občine Šmarješke Toplice mag. Marjan

Hribar in ravnateljica Osnovne šole Šmarjeta Tadeja Molan Žinko. Otrokom sta zaželela prijeten začetek šolanja, veliko novih prijateljstev, radovednosti in uspehov ter čim več lepih trenutkov v šolskih klopeh.

Prvošolčki so se razdelili v dva razreda, v katerih so jih prijazno sprejele učiteljice in njihove pomočnice. Te so poskrbele tudi za posebno dobrodošlico – otrokom so nadele rutice, s katerimi so še bolj slovesno zakorakali v novo šolsko obdobje.

Občina Šmarješke Toplice je svojim najmlajšim šolarjem podarila knjižico Abeceda – pišem velike tiskane črke, ki jim bo pomagala pri prvih korakih v svet črk in pisanja. S spoznavanjem abecede bodo postopoma odkrivali čar branja, pisanja in novega znanja.

Ob tej priložnosti so prvošolčki prejeli tudi zastavico in Ustavo Republike Slovenije, ki ju bodo spremljali pri spoznavanju domovine, njenih simbolov in temeljnih vrednot.

Prvi šolski dan prinaša veliko novih doživetij – od prvih šolskih nalog do sklepanja prijateljstev in odkrivanja novih zanimivih stvari. Za 45 prvošolčkov se je tako začela razburljiva pot, na kateri bodo rasli, se učili in nabirali nepozabne spomine.

Vsem prvošolčkom želimo, da bi bila njihova šolska pot polna veselja, prijaznosti, poguma in uspehov. Naj jih radovednost spremlja na vsakem koraku, šola pa naj bo prostor, kjer bodo z veseljem pridobivali znanje in ustvarjali prijateljstva za vse življenje.

Srečno, dragi prvošolčki!

JUBILANTI

Terezija Žura je praznovala svojih 97 let

Marijana Dežman

Terezija Žura, ki jo po domače kličemo Žuratova Rozi, je najstarejša vaščanka Družinske vasi in tudi najstarejša v fari Bela Cerkev.

V soboto, 3. oktobra, je praznovala svoj 97. rojstni dan. Ob 12. uri se nas je pri njej doma zbralo kar lepo število, njen seznam povabljenih je bil res obširen. Poleg sosedov in nekaj vaščanov so bili med nami tudi predsednica rdečega križa Milena in predsednica upokojencev Metka, pa še nekateri drugi, ki jih Rozi ceni, ker so ji v življenju vedno pomagali in se je nanje lahko zanesla. Rozi je priljubljena, zato vemo, kdaj je njen dan, in pridemo vsako leto, saj ji to veliko pomeni.

V svojem dolgem življenju se je srečala z mnogimi ljudmi, s katerimi jo je povezovalo delo, vseskozi pa je bila tudi družbeno aktivna. Več let je bila predsednica rdečega križa v Beli Cerkvi, za kar je prejela lepa odlikovanja. Rozi je prava živa enciklopedija, v njenem spominu je nešteto ljudi in dogodkov, zgodovina za skoraj sto let nazaj in vse je še živo. Njenih vrstnikov že ni več, zato pa se ona prav dobro razume tudi z malo mlajšimi in vsi jo imamo radi. Vse življenje je delala, držala pokonci vse štiri vogale hiše, v mlajših letih je doma vodila tudi gostilno, vsa leta pa je vzdrževala Žuratovo kmetijo.

Rozi je še vedno aktivna. Kljub visoki številki v letih živi doma sama, zanjo pa skrbi vnuk Aleš. Še vedno poskrbi zase in vsak dan nekaj dela. Pred leti smo ji za rojstni dan kupili karjolo, ki jo ima namesto hojice. Z njo vse obide okrog domačije, pometa in grabi listje. To jesen je spet sama obrala grozdje s svoje brajde, sosed Jože pa ga je sprešal, da smo na ta dan nazdravili z njenim moštom. Rozi je bila presrečna, vesela in nasmejana, tudi zapela je skupaj z nami. Ob zvokih Jožetove harmonike je s sosedom Jožetom celo malo zaplesala. Med vsemi lepimi rožami, ki jih je prejela za rojstni dan, ji je Jože prinesel prav poseben šopek. To je bil pomladni šopek češnjevih cvetov, ki so se razcveteli sedaj v jeseni, kot da so zacveteli le zanjo.

Tako smo vsi skupaj preživeli lepo in toplo jesensko popoldne. Ob obloženi mizi, za katero je poskrbel vnuk Aleš, smo se v prijetnem razpoloženju zadržali vse do takrat, ko je sonce šlo za goro in se je že delal mrak.

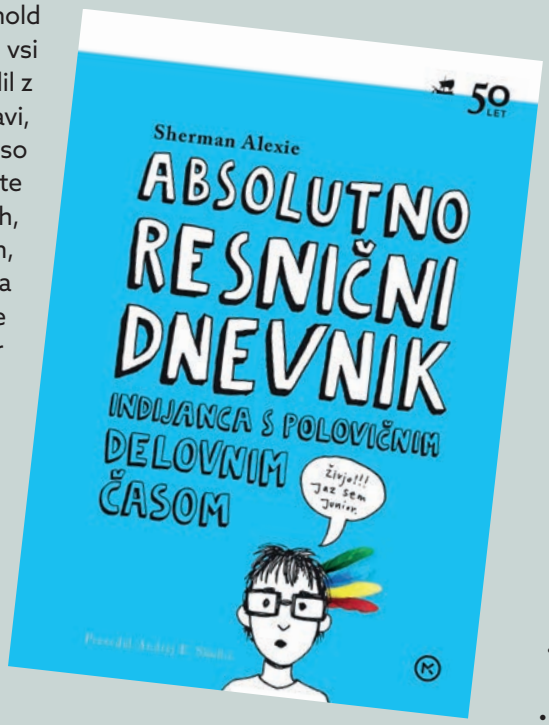

FOTO: Milena Činkole

Sherman Alexie: Absolutno resnični dnevnik Indijanca s polovičnim delovnim časom

Maja Peterlin Šušteršič | ustanoviteljica bralnega kluba Šmarjeta

Tokrat vam v branje priporočamo malce hudomušen, na trenutke pa precej resen in ganljiv mladinski roman Absolutno resnični dnevnik Indijanca s polovičnim delovnim časom, o katerem smo člani bralnega kluba Šššš, Marjeta bere razpravljali na septembrskem srečanju. Knjiga je avtobiografsko navdahnjena, saj je avtor Sherman Alexie odraščal v istem rezervatu kot glavni junak in je tudi sam zapustil lokalno šolo.

Štirinajstletni Arnold Spirit mlajši, ki mu vsi pravijo Junior, se je rodil z odvečno tekočino v glavi, zato zdravniki zanj niso napovedovali rožnate prihodnosti. Je suh, ima težave z govorom, slabo vidi in ima občasne epileptične napade, zaradi česar je tarča vrstnikov. Živi v indijanskem rezervatu Spokane, kjer je revščina del vsakdana, alkohol pa del družine. Vendar pa ima Junior vsemu navkljub dva izjemna talenta: riše stripe in je pameten. Ko mu s pomočjo učitelja postane jasno, da lahko upanje na boljše življenju najde samo zunaj rezervata, naredi nekaj nepredstavljivega. Zapusti rezervat in se vpiše v belsko šolo v mestecu Reardan, kjer je edini Indijanec.

Od takrat dalje živi v dveh svetovih in nobenemu ne pripada povsem. Doma ga imajo za izdajalca, v Reardanu za tujca. Zato tudi takšen naslov: Junior je Indijanec samo s polovičnim delovnim časom. V knjigi spremljamo njegovo trmo in optimizem, ko se sooča z manjšimi in velikimi izgubami, si najde nove prijatelje in nikdar ne neha verjeti, da mu bo uspelo.

Knjigo priporočamo v branje tako najstnikom kot tudi njihovim staršem, saj je avtorju kljub kar nekaj težkim temam uspelo knjigo napisati z veliko humorja in se presenetljivo dobro poistovetiti z razmišljanjem in doživljanjem mladega junaka. Dnevnik pa dopolnjujejo tudi stripovske risbe Ellen Forney.

Mi uspešni – predstavitev knjižice uspešnega psihoterapevta dr. Milana Kranjca

Marjan Grahut

Ker so v knjižici navedeni zgoščeni povzetki tako zelo povedni, jih bom povzel dobesedno po avtorju. Verjamem, da se bom z njimi dotaknil vsaj nekaj bralcev ...

- V kolikšni meri ste pripravljeni slišati resnico o sebi? Kajti poti nazaj ni!
- Bodite kot narava – vse je popolno, dokler je živo ...
- Kaj bi otrok, ki ste nekoč bili, rekel o osebi, v katero ste odrasli?
- Tudi sonce ne doseže zemlje, kadar je preveč smoga v zraku.
- Spoštovanje samega sebe je vaš prispevek k razvoju družbe. Šele ko srečate sebe, lahko drugega iskreno vprašate: »Kako si?«
- Najprej se je treba zaljubiti v sebe, nato v življenje ... in potem je okoli vas samo še ljubezen.
- Kamorkoli grem, kjerkoli sem, je z mano ena oseba: JAZ.
- Nekega jutra, ko se zbudite ... nehate iskati, ker je vse tukaj.
- Če želite biti srečni, ne iščite najboljšega, ker nikoli ne boste prišli do konca; iz tega, kar imate, izvlecite najboljše.
- Na koncu vsi pridemo do istega. Samo občutki, ki ste jih izbrali v življenju, so pomembni.

In še zadnja avtorjeva misel, ki jo je vredno citirati:

»Tudi vam vsem želim, da ste SREČNI, in tako bo zavladal mir na svetu.«

Poletni oratorij 2026

Valentina Prešeren | animatorka

Skupinska slika v Marijini cerkvi v samostanu Olimje (FOTO: Sara Gorenc)

Poletni oratorij v župniji Šmarjeta je vedno znova eden najlepših tednov v letu, tako za otroke kot za animatorje. Letošnji pa je predstavljal poseben mejnik, saj se je zamenjalo vodstvo; vlogo voditeljic sta namreč prevzeli Ana Cvelbar in Irena Prešeren.

Temeljite priprave na oratorij smo začeli že februarja – na sobotnih srečanjih, na katerih smo pozornost namenjali organizaciji oratorijskih dni, pestremu ambientu in druženju. V mesecu juliju smo odšli tudi na animatorski dopust v Podzemlje ob reki Kolpi, kjer smo čas namenili duhovnim pripravam na oratorij in povezovanju animatorske skupine.

No, in kar naenkrat se je že vse začelo. Po uvodni maši z blagoslovom animatorjev na Vinici smo imeli še zadnji sestanek in pripravili prostore za prihod otrok, uredili smo še zadnje podrobnosti in oratorijski teden se je pričel.

Oratorij smo začeli z jutranjo animacijo, pri kateri smo peli, plesali in igrali nogomet. Nato so sledili dvig zastave, molitev in ogled filmčka o letošnji junakinji oratorija, deklici Heidi.

Vsak oratorijski dan je posvečen drugi vrednoti, ki jo spoznavamo skozi zgodbo junaka oratorija. Letošnje so bile lepota življenja, stvarstvo, pogovor z Bogom, skrbnost in prijateljstvo. O njih razpravljamo na katehezah, ki jim sledijo odhod v cerkev, malica in težko pričakovane delavnice. Letos smo izdelovali rožice, zapestnice, vžigali v les, pekli penice kot pri skavtih in še več. Nato pa smo uživali v kosilu in dan zaključili z velikimi igrami, spustom zastave ter molitvijo.

V četrtek smo se odpravili na skrbno načrtovan in pričakovan izlet v Olimje. Ogledali smo si samostan, v katerem smo imeli mašo, obiskali čokoladnico ter nahranili jelene na Jelenovem grebenu.

V soboto smo se zabavali še na vodnih igrah ter celoten oratorij sklenili v nedeljo, z mašo na Vinjem vrhu, pri kateri so s petjem, plesom in otroškim veseljem sodelovali tudi otroci.

Teden je bil res nepozaben, zato bi se radi še enkrat zahvalili vsem dobrotnikom, kuharicama, župniku Fonziju in vsem, ki so oratoriju namenili svoj čas in energijo. Hvala tudi staršem, ki svoje otroke vzgajate v veri, zato da skupaj širimo dobroto in veselje do življenja.

ŽIVETI JE LEPO!

Šmarješki lotosi

Nataša Filip | ZTKŠ

Šmarješki lotosi (FOTO: Nataša Filip)

Poleg vseh organiziranih društev, ki jih imamo v občini, se naši občani združujejo tudi v neformalne skupine, ki jih vežejo skupne zgodbe in ljubezen do našega kraja. Ena takšnih so Šmarješki lotosi. Lahko bi jim rekli kar stanovska organizacija, saj so njihovi člani lahko samo upokojenci, ki so bili zaposleni v gostinstvu in strežbi Term Šmarješke Toplice. Njihov namen je druženje, najraje pa se peš odpravijo iz Šmarjeških Toplic v Šmarjeto na kavico v Moletovo hišo in na kosilo v gostišče Pri dediju.

Peš na Brezje: ko želja in vera premagata napor

Blaž Povšič | prijatelj

Avgustovski dnevi pogosto vabijo k premisleku in posebnim podvigom, a le redki se odločijo za pot, ki zahteva toliko fizične moči in trdnosti kot tista, ki sta jo med 12. in 15. avgustom prehodila Jožko Vidrih in Rok Hočevar. Iz domačega Kogla sta se peš odpravila na romanje proti narodnemu svetišču na Brezjah in v treh dneh hoje premagala slabih 130 kilometrov.

Jožko in Rok na Brezjah (FOTO: Blaž Povšič)

Pot ju je vodila skozi slikovite, a zahtevne kraje: od domačega Kogla skozi Mokronog in Šentrupert, naprej mimo Litije in Spodnjega Hotiča do Doba, Mengša in Topol. Korak za korakom sta puščala kilometre za seboj ter nadaljevala skozi Moste, Komendo, Šenčur, Kranj, Naklo in Podbrezje, vse do končnega cilja – Brezij. Dnevni tempo je bil silovit, saj sta v povprečju prehodila več kot 40 kilometrov na dan. Večeri niso prinesli udobja domače postelje; spala sta v šotoru ob robu gozda in v sadovnjakih na domačijah. Tam so ju domačini izjemno lepo sprejeli in, kot se za romarja spodobi, toplo pogostili – te drobne geste človeške dobrote so jima dale nove moči za nadaljevanje.

Pot je bila izjemno naporna. Bila je preizkušnja lastne volje, preizkušanje meja zmogljivosti in premagovanje telesne utrujenosti. A močna želja in jasen cilj sta bila večja od vsake krize, na koncu pa je bil ves vloženi trud poplačan. 15. avgusta, ko sta po treh dneh zmagoslavno prispela na Brezje, je sledil trenutek, ki ga ne bosta nikoli pozabila. Dobrodošlica in sprejem domačih sta bila pričakovano čustvena in v zraku je bilo čutiti neizmeren ponos. Skupaj so se udeležili svete maše, pohodnika pa sta pri Mariji Pomagaj pustila svoj pečat (sliko) in se zahvalila za srečno prehojeno pot.

Romanje je bilo brez dvoma fizično naporno, a ko človek enkrat stopi na brezjansko dvorišče, občutki utrujenosti izpuhtijo. Pri srcu postane toplo, človeka obdata nepopisno globok mir in spokojnost. Pot iz Kogla na Brezje ni bila le prehojena razdalja, temveč nepozabna izkušnja, ki bo kot dragocen spomin ostala zapisana v njunih srcih za vedno.

Utrip kulture na Studencu 2026

Cvetka Peterlin | članica UO DPŽD Bela Cerkev

V organizaciji Društva podeželskih žena in deklet Bela Cerkev smo se udeležili gledališke predstave Habakuk, komedije – ljudske igre s petjem. Predstavo je pripravilo Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan in jo izvedlo v Poletnem gledališču Studenec pri Domžalah. Umetniški vodja in predsednik društva je Alojz Stražar.

Gledališka predstava Habakuk je bila prežeta z veliko ustvarjalne energije, predanosti in pristnega gledališkega duha. Domače predstave so tisto, kar Studencu daje prepoznavnost in ohranja kontinuiteto njihovega delovanja, kot je zapisano v programu 26. kulturnega poletnega festivala Studenec 2026.

Obisk gledališča, prijave, vstopnice, prevoz in malico vsako leto v društvu več kot odlično organizira gospa Nežka Dulc – letos že desetič po vrsti. Odziv članov je vedno dober, kar dokazuje, da nam je mar in si želimo kulturnih vsebin.

Habakuk – večna ljubezenska tema se dotakne nemirnega časa med obema svetovnima vojnama. Igra je polna zapletenih situacij, v katerih je najpomembnejša ljubezen. Vsebuje veliko ljubezenskih zapletov o resnični in pristni ljubezni, pri čemer dokazuje, da živa obstane le prava ljubezen, nikakor pa ne pohlep po posesti, blaginji, bogastvu.

Avtor predstave v treh dejanjih je dr. Rudolf Dobovišek, uglasbil jo je Radovan Gobec, za oder priredil in režiral Alojz Stražar. Režiser je dosegel, da smo gledalci predstavo spremljali z velikimi pričakovanji, se nasmejali ter domov odšli več kot zadovoljni.

Člani društva smo ponosni, da imamo v naboru letnih aktivnosti društva kulturne dogodke, ki nas povezujejo in kulturno plemenitijo.

Gledališka predstava – komedija s petjem Habakuk (FOTO: Cvetka Peterlin)

Pohod s piknikom članic DPŽ Šmarjeta

Alenka Jeglič | članica DPŽ Šmarjeta

Članice Društva podeželskih žensk Šmarjeta smo zadnjo soboto v avgustu združile prijetno s koristnim ter se odpravile na tradicionalno druženje v naravi. Naš cilj je bil kozolec v Klenoviku, kjer nas je v prijetnem ambientu gostoljubno sprejela članica Jožica Vovk.

Klepet članic (FOTO: Alenka Jeglič)

Nekatere članice so se do cilja odpravile peš in tako izkoristile priložnost za rekreacijo ter uživanje v naravi, druge pa so prišle z avtomobilom. Ko smo se zbrale, je sledil najprijetnejši del dneva – sproščeno druženje ob dobri hrani, za katero je poskrbela naša članica Renata Lužar.

Ob dobrotah, klepetu in prijetnem razpoloženju je čas hitro mineval. Seveda pa naše druženje ni bilo namenjeno le počitku in zabavi. Skupaj smo že pogledale proti jeseni, izmenjale ideje in naredile načrte za prihajajoče mesece. Med drugim smo napovedale delavnice peke pit, ki jih bomo pripravile v kuhinji Moletove hiše. Tako bomo znova združile prijetno s koristnim, izmenjale izkušnje in znanje ter poskrbele, da se bodo recepti in skrivnosti dobre domače peke prenašali naprej.

Domov smo se vrnile z lepimi vtisi, novimi idejami in dobro voljo, ki nas bo spremljala tudi pri jesenskih društvenih dejavnostih.

Hvala članici Jožici Vovk za gostoljubje in Renati Lužar za okusne dobrote. Že se veselimo naslednjih srečanj in novih skupnih doživetij!

Leto druženj upokojencev podjetja Plastoform

Zlatica Poglajen | upokojenka podjetja Plastoform

Leta hitro tečejo in zdi se, da se eno srečanje komaj dobro zaključi, ko se že veselimo naslednjega. Tudi leto 2026 je bilo za upokojence podjetja Plastoform prijetno in družabno, saj smo se srečali kar dvakrat.

Prvo srečanje je potekalo 12. junija 2026 na Gorjancih, kjer smo se udeležili prijateljskega srečanja upokojencev iz društev nekdanjih zaposlenih v IMV-ju. Dan je minil v prijetnem vzdušju, ob druženju, različnih igrah in dobri malici, za katero je poskrbel direktor. Takšna srečanja so vedno lepa priložnost, da se ponovno vidimo, obudimo spomine na skupna delovna leta in v dobri družbi preživimo nekaj prijetnih ur.

Naše drugo letošnje druženje je bilo 7. oktobra 2026, ko smo pripravili že četrto srečanje upokojencev podjetja Plastoform. Tokrat nas je pot vodila na obisk podjetja IMAS v Sežani, ki je v lasti podjetja G4 Group. Še posebej smo bili veseli, da se nam je na avtobusu pridružil tudi direktor g. Gregorčič in dan preživel skupaj z nami.

Ob prihodu nas je sprejel direktor podjetja IMAS, ki nam je predstavil podjetje, njegovo dejavnost ter način dela. Z zanimanjem smo si ogledali delovne procese in pobliže spoznali delo, ki ga sicer nimamo priložnosti videti. Takšni obiski so za nas vedno nekaj posebnega, saj poleg prijetnega druženja spoznamo tudi nova okolja, ljudi in dejavnosti.

Obisk v podjetju IMAS v Sežani (FOTO: Zlatica Poglajen)

Gostitelji so nas zelo lepo sprejeli in pogostili, zato nam bo obisk podjetja zagotovo ostal v lepem spominu.

Po ogledu smo se peš odpravili do bližnjega gostišča, kjer nas je čakalo odlično kosilo. Dan pa se s tem še ni zaključil. Popoldne smo obiskali še Park vojaške zgodovine Pivka, kjer smo si pod vodstvom vodiča ogledali muzejske zbirke ter izvedeli veliko zanimivega o vojaški zgodovini Slovenije in nekdanje Jugoslavije. Ogled je bil zanimiv, poučen in prijeten zaključek našega izleta.

Srečanje na Gorjancih (FOTO: Zlatica Poglajen)

Po končanem obisku muzeja smo se polni lepih vtisov odpravili proti domu.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo direktorju g. Gregorčiču, ki nam iz leta v leto omogoča ta srečanja, nas pri njih podpira ter krije stroške naših druženj in izletov. Njegova pozornost, prijaznost in skrb za nekdanje zaposlene nam veliko pomenijo.

Naša srečanja so postala nekaj, česar se vsako leto posebej veselimo. Tudi letošnja so nam prinesla veliko prijetnih trenutkov, novih doživetij in lepih spominov. Zato že z veseljem pričakujemo nova druženja v letu 2027.

Pozdrav iz Moletove hiše

Nataša Filip | ZTKŠ

Obiskovalci radi slišijo zgodbo našega kraja. (FOTO: Nataša Filip)

Moletova hiša obeležuje prvo leto delovanja. V tem času je postala veliko več kot kavarna in vinoteka: prostor srečevanj, druženja in dogodkov ter središče vsakodnevnega dela Zavoda za turizem, kulturo in šport Šmarješke Toplice. Tu se srečujemo z občani, sprejemamo obiskovalce in pripravljamo dogajanje, ki povezuje naš kraj.

Po vročem poletju so sveža jesenska jutra hitro obiskala teraso na Karlovškovem trgu. Jutranji gostje so zavetje našli v prijetni notranjosti, kjer ob kavici spet diši po toplih toastih in rogljičkih. Topli popoldnevi pa še vedno vabijo na teraso, na sladoled ali kozarček vina iz cvičkove fontane.

Pri nas se vedno kaj dogaja. Dopoldne se ob kavi srečujejo društva in skupinice domačink, iz trgovinice izberejo piškotke in si s pogovorom polepšajo dan. Ob sredah se družijo ob ročnih delih, v dnevno sobo pa rade prihajajo tudi mamice z dojenčki. Prav takšna srečanja dajejo hiši življenje, takrat ko obisk postane prijetna navada in se vedno najde čas tudi za pogovor.

Čez dan se domačinom na terasi pridružijo turisti iz različnih evropskih držav in skupine društev, ki se v Šmarjeti ustavijo pri cvičkovi fontani. Pogosto nas spomnijo, kako lepo okolje imamo. Navdušujejo jih urejen trg, stavbe, ki ga obdajajo, in bližina narave. Povabimo jih tudi na krožni sprehod mimo Karlovškove hiše, cerkve in župnišča. Do domačije z lepo ohranjenima kozolcema in po cesti s pogledom na zeleno okolico, ki jo lepo zaokrožuje prenovljena cestna infrastruktura. Kar je nam vsakdanje, je zanje posebno doživetje.

Poleti so nas razveseljevale družine, ki so z veseljem preizkušale okuse iz naše sladoledne skrinje. Sladoled bo ostal v ponudbi tudi jeseni in pozimi, prav tako pa se ne bo povsem poslovila cvičkova fontana. Njeno zgodbo bomo v hladnejših dneh nadaljevali v notranjosti.

Obiskovalci so naše degustacije prepoznali kot zidaniško izkušnjo na sodoben način. Tako kot vinogradnik gosta povabi v svojo klet, mu ponosno predstavi vino in ponudi domače dobrote, tudi pri nas združujemo vina izbranih vinarjev iz dveh vinogradniških društev z domačim narezkom. Obisk se pogosto konča v trgovinici, od koder lokalni izdelki potujejo v domove tudi daleč zunaj Slovenije.

Zdaj, ko se dnevi krajšajo in se približuje prehod na zimski čas, vas vabimo nazaj v prijetne prostore Moletove hiše. Pridite na kavo s prijatelji, druženje, predavanje ali katerega od naših dogodkov. Ob predhodni najavi vam lahko zavrtimo tudi film, ki predstavi našo občino, ali film o našem pomembnem rojaku Jožetu Karlovšku.

Dogajanje lahko spremljate na družabnih omrežjih **Visit Šmarješke Toplice** in **Moletova hiša**, kjer objavljamo vabila in novosti.

Moletova hiša je tudi vaša dnevna soba. Dobrodošli, veseli vas bomo!

Hiša, ki nas povezuje

Nataša Filip | ZTKŠ

Ko mladi z zanimanjem poslušajo (FOTO: Nataša Filip)

Evropska sredstva so omogočila obnovo Moletove hiše. Stavbe ni bilo lahko prenoviti, in da hiša zaživi in prebudi kraj, se ne zgodi prav pogosto. A prav to je uspelo naši občini s projektom »Stičišče medgeneracijskega druženja Moletova hiša«, ki se zdaj zaključuje. Zadnje delavnice namenjamo predvsem otrokom in mladim, saj jim želimo pokazati, da je hiša tudi njihov prostor.

V kuhinji naših podeželk je dišalo po pitah in okusih oddaljenih krajev. Otroci so z Natalijo, udeleženko MasterChefa, pekli mini pite na sodoben način, z Zalo, zmagovalko MasterChefa, pa so spoznavali tajsko kuhi-

njo, ki je mlade kuharje zelo pritegnila. Sestavine z drugega konca sveta so že dobro poznali, bilo je videti, kot da so prišli predvsem izpilit svoje znanje. Tudi mi iz zavoda smo bili njihovega kuhanja zelo veseli, saj so nas lepo pogostili.

Veliko navdušenja je prinesla tudi ustvarjalna delavnica o ornamentih. Otroci so vzorce in pravila prepoznali v logotipih blagovnih znamk ter ugotovili, da so še kako živi tudi danes. Presenetila sta jih pomen simbolov v vsakdanjem življenju in spretnost naših prednikov pri ustvarjanju vzorcev. Še posebej fantje so bili navdušeni nad spoznanjem, da so številne ornamente na fasadah starih hiš in lesenih objektih izdelali možje. Ustvarjanje ornamentov torej ni bilo prepuščeno le spretnim ženskim rokam.

Starši hitro opazimo, da je za otroke, ko prerastejo otroška igrišča, manj prostorov za druženje in ustvarjanje. Veliko dejavnosti je plačljivih in usmerjenih v določen cilj, manj pa je priložnosti, da bi se mladi preprosto srečali, kaj poskusili in razvijali svoje ideje. Zato smo mlade povabili v Moletovo hišo, da povedo, kaj si želijo, kaj jih zanima in kaj jih skrbi, in da skupaj poiščemo možnosti za dogajanje, ki bi jih pritegnilo. Povedali so, da si želijo fitnes, prostor za druženje in vsebine, ki so jim blizu.

Projekt bomo konec oktobra sklenili z delavnicami za otroke v času jesenskih počitnic ter zaključili z gledališko predstavo za otroke in vse mlade po srcu. Vabljeni, da se nam pridružite!

Trgatev cvičkove brajde

Aleksander Durič | predsednik DV Šmarjeta

Pecljanje grozdja na kovinski mreži (FOTO: Tanja Jakše Gazvoda)

Društvo vinogradnikov Šmarjeta je 13. septembra 2026 opravilo drugo trgatev cvičkove brajde na Karlovškovem trgu v Šmarjeti. Trgatev so opravili botri posameznih trt na brajdi (sedem trt žametne črnine, po dve trti modre frankinje, laškega rizlinga in kraljevine). Grozdje se je pecljalo ročno na kovinski nerjaveči mreži in ob tem tudi zmlelo. Po treh dneh se je drozga sprešala v 46 litrov mošta, ki zdaj zori v cisterni na hladnem. Ko bo vino dozorelo, se bo polnilo v pollitrske steklenice z nalepko Karlovškovega ornamenta za posebne priložnosti.

Karlovškovi dnevi preraščajo meje naše občine

Nataša Filip

Katarina in Matjaž, vnukinja in sin Jožeta Karlovška (FOTO: Jure Dolinar)

Karlovškovi dnevi so v petih letih prerasli okvir naše občine. Zgodba Jožeta Karlovška, našega rojaka in pomembnega raziskovalca slovenskega ornamenta, letos povezuje Šmarjeto, Celje in Domžale ter ohranja dragocen del naše kulturne dediščine.

Jože Karlovšek je svoje življenje posvetil raziskovanju, zbiranju in sistematičnemu beleženju slovenskega ornamenta, ki je krasil stene podeželskih hiš, pohištvo, tekstil in uporabne predmete. S svojim delom je poskrbel, da ta del ustvarjalnosti slovenskega človeka ni utonil v pozabo, temveč ostaja dostopen tudi prihodnjim generacijam.

Letošnji že 5. Karlovškovi dnevi v Šmarjeti so pokazali, kako lahko kulturna dediščina ponovno zaživi. V Moletovi hiši so mame z otroki in babice z vnuki skupaj raziskovale slovenski ornament ter ustvarjale svoje poslikave. Prav v takšnih trenutkih pride do izraza namen naše medgeneracijske hiše. Marsikatera poslikava bo zagotovo našla svoje mesto med družinskimi spomini.

V toplem jesenskem popoldnevu sta nas v osebni svet Jožeta Karlovška popeljala njegov sin Matjaž Karlovšek in vnukinja Katarina Karlovšek. Skozi družinske zgodbe smo spoznali človeka za velikim opusom. Dokumentarni film pa nam je razkril, da Karlovšek ni bil le raziskovalec ornamenta, temveč tudi vizionar, gradbenik in avtor nagrajenih strokovnih učbenikov. Večer na Karlovškovem trgu je z akustičnim triom glasbeno zaokrožil Gregor Ravnik.

Če ste bili v zadnjih tednih nekoliko bolj pozorni, ste lahko o Jožetu Karlovšku in Karlovškovih dnevih veliko sli-

šali in prebrali tako v lokalnih kot v nacionalnih medijih. Tudi to dokazuje, da njegova zgodba presega meje naše občine.

Jože Karlovšek je eden tistih ljudi, zaradi katerih majhen kraj dobi pomembno mesto na kulturnem zemljevidu Slovenije. Letošnji Karlovškovi dnevi, ki smo jih praznovali sredi trgatve, so pokazali, da se pomena njegovega dela dobro zavedamo. Naša naloga pa ostaja, da njegovo dediščino približamo novim generacijam in ji omogočimo, da živi naprej.

Tretji Dobrodelni operni maraton

Irena Yebuah Tiran | članica sveta ZTKŠ ŠT

Tekači tretjega Dobrodelnega opernega maratona (FOTO: Boštjan Pucelj)

Svojo »polnoletnost« kot občanka Šmarjeških Toplic sem dočakala s tretjim Dobrodelnim opernim maratonom. Zavedam se, da je privilegij živeti v okolju, ki ne samo verjame v tvoje ideje, ampak jih je tudi pripravljeno podpreti. Ko sem pred štirimi leti na Zavodu za turizem, kulturo in šport Šmarješke Toplice predstavila idejo o maratonu za dober namen, si nisem mislila, da bo projekt že v tretji ediciji tako zrasel. Letos smo se namreč povezali z Zvezo Anite Ogulin in zagnali nov projekt Botrstvo v kulturi. Zbirali smo sredstva za mlade, ki stopajo na zahtevno umetniško pot. Verjamem, da si marsikdo ne predstavlja, kako težak je lahko tak poklic in koliko finančnih sredstev zahteva, da sploh prideš do poklica. Kot ambasadorka Botrstva v kulturi bom tako ne samo skrbela za finančno pomoč mladim, temveč tudi ustvarjala priložnosti, ki so včasih še bolj pomembne kot sam denar. Predvsem pa bom opozarjala na pomen kulture.

Neskončno sem hvaležna vsem prostovoljcem, ki se jih je nabralo krepko čez trideset, na čelu z gasilskim društvom Zbure, ki nam je pripravilo vodni slavolok! Ker verjamemo, da na mladih svet stoji in da je prav, da se že »nepopisane liste« uči o solidarnosti ter pomembnosti kulture za narod in družbo kot tako, smo letos k sodelovanju povabili tudi otroške zbore. To so bili v resnici zame najbolj ganljivi trenutki celega maratona: videti nasmejane otroke, kako z zanosom prepevajo, da »je dobra volja najbolja«. Na tem mestu bi se iz vsega srca zahvalila Urški Strnad, ki je celo v samo pičlih dveh tednih z otroki pripravila otroški operni napev iz opere Turandot! Seveda sem hvaležna tudi vsem tekačem, ki so z mano nabirali kilometre, predvsem mojim trem mušketirjem Sebastianu, Slavku in Andreju ter tekačem društva Marathon Novo mesto z Alešem Lindičem na čelu.

OPZ OŠ Šmarjeta z dirigentko Urško Strnad in Ireno Yebuah Tiran (FOTO: Boštjan Pucelj)

Naš maraton je privabil tudi precej ljudi izven naše regije in vsi so bili navdušeni nad našimi kraji. Tudi sama sem se med tekom večkrat ozrla okoli sebe in enostavno uživala v prečudovitih razgledih.

Tek smo zaključili s koncertom opernih arij. Najbolj mi bo ostala v spominu izjava maminega znanca, g. Martina Kužnika, upokojenega železničarja, ki ji je povedal, da še nikoli v življenju ni doživel česa tako lepega, kot je bil naš koncert. In to je rekel človek, ki v življenju ni imel veliko priložnosti za obisk umetniških hramov. Verjamem, da ga bo po tej izkušnji pot zagotovo popeljala tudi v opero.

Dobrodelni operni maraton je imel tudi veliko medijsko odmevnost. In ko me takole vedno znova sprašujejo, od kod ideja za tak dogodek, me prešine, da sta za to pravzaprav »kriva« dva Hribarja: prvi, Zdravko, bivši ravnatelj glasbene šole, ki je verjel, da imam v sebi zgodbe, ki jih lahko pripovedujem skozi operno umetnost, in drugi, Marjan, gospod župan, ki je v meni prepoznal sposobnost povezovanja ljudi. Hvala obema.

Hvala tudi vsem vam, ki verjamete, da smo povezani lahko močnejši. Veselim se četrtega Dobrodelnega opernega maratona in vas hkrati vabim na naš tradicionalni božično-novoletni koncert.

Vaša Irena

PGD Zbure in tekači tretjega Dobrodelnega opernega maratona (FOTO: Boštjan Pucelj)

Kdo ima koga v žepu?

Petra Nograšek | vodja delavnic za mlade za ZTKŠ

»Smetimo« lahko tudi s telefonom. (FOTO: Nataša Filip)

Telefon nosimo v žepu. Toda ali imamo mi njega pod nadzorom ali ima včasih on nas? To vprašanje nas je oktobra 2026 povezalo v Moletovi hiši v Šmarjeti, kjer je potekala delavnica o varni rabi interneta z naslovom »Kdo ima koga v žepu?«. Delavnica je bila financirana iz evropskih sredstev v okviru medgeneracijskega sodelovanja.

Pametna tehnologija nam ponuja veliko dobrega. Pomaga nam pri učenju, iskanju informacij, ustvarjanju in ohranjanju stikov. Da jo znamo izkoristiti sebi v prid, pa potrebujemo znanje, kritičen pogled in občutek, kdaj je dovolj. Želimo si, da bi tehnologijo upravljali mi in da bi ob njej ostalo dovolj prostora za počitek, gibanje in odnose.

Z učenci smo ugotavljali, da zasloni niso samo stvar mladih. Opazili smo, da tudi stari starši časopise in revije vse pogosteje zamenjujejo za telefone. Na drugi strani zasloni in pametne igrače vstopajo že v svet malčkov ter postajajo del hranjenja, uspavanja in drugih vsakdanjih rutin. Ob tem smo razmišljali, koliko prostora še ostane za raziskovanje okolice, zaznavanje lastnih potreb in stik z odraslim. Miren otrok namreč še ne pomeni, da zaslon zadovoljuje tisto, kar v tistem trenutku potrebuje.

Mladi so odkrito spregovorili tudi o »smeteh« na družabnih omrežjih. Vsebine, ki nam ničesar ne prinesejo, lahko kljub temu poberejo precej naše pozornosti. Podobno se dogaja v skupinskih klepetih, kjer se vrstijo povezave do videoposnetkov, sporočila in obvestila. Za nekoga zabava, za drugega utrujajoče prekinjanje. Tudi na spletu zato potrebujemo obzirnost. Preden nekaj pošljemo, se lahko vprašamo: bo to drugim koristilo, jih razveselilo ali samo še enkrat zazvonilo v njihovem žepu?

Posebej nas je nagovorila misel ene od udeleženk. Povedala je, da starši mladih včasih ne želijo pustiti ven med vrstnike, saj se jim zdi varneje, če ostanejo doma. Toda ali domače zavetje samo po sebi pomeni tudi varnost na spletu? Za zaprtimi vrati sobe se lahko otrok sreča s spletnim nasiljem, neprimernimi vsebinami ali stiki, ob katerih potrebuje pomoč odraslega. Zato je pomembno, da se doma pogovarjamo tudi o digitalnem svetu. Ne le o tem, koliko časa je bil telefon v roki, temveč tudi o tem, kaj je otrok videl, kaj ga je nasmejalo in kaj ga je vznemirilo. Veliko pomeni, če ve, da lahko pride po pomoč brez strahu pred očitki. Prav tu ima medgeneracijsko sodelovanje posebno vrednost. Mladi lahko starejšim pokažejo kakšen uporaben digitalni trik, odrasli pa prispevamo izkušnje, vprašanja in podporo. Nihče ne zna vsega, skupaj pa se lahko naučimo veliko.

Z delavnice smo odnesli preprosto misel: poleg povezave z internetom potrebujemo tudi povezavo drug z drugim. Pogovor, pogled v oči, iskren nasmeh in čas na prostem imajo v našem vsakdanu dragoceno mesto. Telefon lahko kdaj malo počaka. Svet zunaj zaslona ima še vedno odlično ločljivost!

Vabljeni v Moletovo hišo, kjer ni nikoli dolgčas. Tu je prostor za druženje, nova znanja, radovedna vprašanja in smeh. Pridite pogledat, kaj se dogaja. Morda bo prav skupno doživetje tisto, zaradi katerega bo telefon za nekaj časa ostal v žepu.

Intenzivne pevske vaje Pevske skupine mamic

Pevska skupina mamic

Pevke pred cerkvijo v Kranjski Gori (FOTO: David Dobravc)

Jesen je že lepo obarvala naše gozdove in jutra so že zavita v meglo. Pevska skupina mamic pa si je za letošnjo destinacijo intenzivnih vaj izbrala Kranjsko Goro, da vidimo, kako lepa je v objemu gora. Naš pevski vikend se je začel 2. oktobra, nekateri so prispeli že v dopoldanskih urah in čas porabili za ogled Planice, Tamarja, jezera Jasna ... Čas mine zelo hitro ob skupni pripravi obrokov, molitvi in klepetanju. Seveda smo tudi prepevali in se naučili oz. utrdili kar nekaj novih pesmi.

Vse dni sta nas spremljala sonček in modro nebo. Vreme nam je bilo res naklonjeno, da smo lahko občudovali

naravo, ki žari v jesenskih barvah.

V soboto zvečer smo prepevali pri sveti maši v cerkvi Marijinega vnebovzetja in tako predstavili našo občino Šmarješke Toplice tudi na gorenjskem koncu. V nedeljo pa smo obiskali tudi romarsko središče Brezje in z ljudskim petjem sodelovali pri sveti maši.

Hvaležni za moč povezanosti smo se vrnili v domačo Šmarjeto in shranili spomine za vedno.

Srečanje starejših krajanov KORK Bela Cerkev

Milena Činkole | KORK Bela Cerkev

Najstarejša krajanka Rozalija Žura v plesu z Jožetom Dežmanom (FOTO: Milena Činkole)

Prvo septembrsko nedeljo smo članice KORK Bela Cerkev pripravile tradicionalno srečanje starejših krajanov v naši občini Šmarješke Toplice. Kot povabljeni gostje so se nam pridružili podpredsednica OZRK Novo mesto, aktivistka OZRK Šmarjeta, gospod podžupan Občine Šmarješke Toplice in predsednica DU Bela Cerkev.

Srečanje smo začeli s sveto mašo v cerkvi sv. Andreja, kjer smo se v mislih zahvalili za preživeto leto ter se spomnili vseh tistih, ki se srečanja zaradi bolezni, starosti ali drugih razlogov niso mogli udeležiti. Po maši smo druženje nadaljevali v dvorani HŽD, kjer je bilo vse pripravljeno za prijetno nedeljsko popoldne.

Na srečanje se je prijavilo kar 80 krajanov. Žal se ga nekateri zaradi bolezni niso mogli udeležiti. Nanje nismo pozabili – aktivistke smo jih po srečanju obiskale na njihovih domovih ter jim s pozornostjo polepšale dan. Tudi na ta način smo želele pokazati, da nihče ni pozabljen in da nam je mar za krajane.

Za praznično vzdušje so poskrbeli učenci Osnovne šole Šmarjeta, ki so nam pripravili prisrčen kulturni program. S svojim nastopom so razveselili vse navzoče in pokazali, kako lepo je, ko se povezujejo različne generacije.

Zbrane so nagovorili predsednica KORK Bela Cerkev, podpredsednica OZRK Novo mesto in podžupan Občine Šmarješke Toplice. Poudarili so pomen druženja, medsebojne pomoči, solidarnosti in skrbi za starejše. Takšna srečanja so dragocena predvsem zato, ker omogočajo, da se za nekaj ur ustavimo, si vzamemo čas drug za drugega, poklepetamo in obudimo lepe spomine. Za prijeten zaključek programa je poskrbela pevska skupina DU Bela Cerkev pod vodstvom Marjane Dežman. Ob njihovem petju so marsikomu zažarele oči.

Poseben trenutek srečanja je bil namenjen naši najstarejši krajanki, gospe Rozaliji Žura, ki smo jo ob njenem 97. rojstnem dnevu razveselili s šopkom cvetja. Gospa Rozi (tako jo kličemo krajani) je bila dolgoletna aktivistka RK Bela Cerkev in prejemnica zlatega znaka RK. Še danes je nasmejana, prikupna gospa, polna lepih spominov iz svoje mladosti.

Po končanem uradnem delu srečanja so nas razveselile kuharice OŠ Šmarjeta, ki so pripravile odlično kosilo. Za njihov trud in prijaznost se jim iskreno zahvaljujemo. Druženje se je nato nadaljevalo ob prijetnem klepetu, obujanju spominov in prepevanju ljudskih pesmi. Veseli in zadovoljni smo se razšli z obljubo, da se ponovno srečamo prihodnje leto, predvsem zdravi, nasmejani in dobre volje.

Nastop na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu v Ljubljani

Cvetka Peterlin | članica pevske skupine Babice in dedki iz Bele Cerkve

Nastop pevske skupine Babice in dedki Društva upokojencev Bela Cerkev na F3ŽO (FOTO: Betka Pavlin)

Člani pevske skupine Babice in dedki Društva upokojencev Bela Cerkev smo nastopili na 25. Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Festival, ki smo se ga letos udeležili že četrto leto zapored, je potekal od 29. septembra do 1. oktobra 2026. Tridnevni dogodek je namenjen starejšim in vsem drugim generacijam, ki jih zanimajo kakovostno življenje, zdravje in medgeneracijsko povezovanje. Obiskovalci so lahko prisluhnili predavanjem, se udeležili delavnic ter si ogledali kulturni program in sejemsko razstavo.

Naša pevska skupina je v zasedbi dvanajstih pevk in pevcev s harmonikašem Klemnom Hribarjem letos nastopila s štirimi pesmimi, in sicer 30. septembra 2026 na Medgeneracijskem odru. Rdeča nit nastopa so bile pesmi, s katerimi smo letošnje leto obogatili kulturne dogodke v Hiši žive dediščine v Beli Cerkvi. Zapeli smo naslednje pesmi: **Vinvrška**, **Hvala za kruh**, **Čebelarska** in **Gasilec prostovolc.**

Po nastopu smo se člani pevske skupine prijetno družili na malici v enem od ljubljanskih lokalov in na pobudo več kot prijaznega natakarja tudi ubrano zapeli nekaj pesmi. Preživeli smo sončen, s pesmijo in dobro voljo prežet dan, ki nam bo še dolgo ostal v prijetnem spominu.

Vsem, ki se še nikoli niste udeležili festivala, obisk prijazno priporočam.

Srčni gasilci na Noči Modrijanov

Aleksandra Barič Vovk | zborovodja

Nastop združenega gasilskega pevskega zbora (FOTO: MePZ PGD Zbure)

Tako je Blaž Švab poimenoval združeni zbor slovenskih gasilcev, katerega del smo bili tudi člani Mešanega pevskega zbora PGD Zbure, ki smo imeli to čast, da smo nastopili ob boku Modrijanov, Poskočnih muzikantov, Monike Avsenik in starosti slovenske glasbe gospoda Alfija Nipiča.

Stati na odru pred desettisočglavo množico, ki diha z nastopajočimi, je nepopisno. To je bil praznik slovenske glasbe, slovenskega domoljubja in srčnosti, ki jo premoremo kot narod. Kapo dol, Modrijani, za dvakrat razprodane Stožice, za vso organizacijo, vso logistiko v »zaodrju« in vse krasne trenutke, ki si jih bomo dobro zapomnili.

Jesensko srečanje starejših v Šmarjeti

Janez Turk | predsednik KORK Šmarjeta

Jesensko srečanje (FOTO: Janez Turk)

Prvo nedeljo v oktobru je KORK Šmarjeta že tradicionalno organizirala jesensko srečanje starejših od 75 let. Letošnjega dogodka se je udeležilo 60 povabljenih, kar potrjuje, da leta niso ovira za druženje, klepet in obujanje spominov.

Praznična nedelja se je pričela ob 10. uri s sv. mašo v župnijski cerkvi v Šmarjeti. G. župnik Alfons Žibert je z darovanjem maše poskrbel za slovesno uvodno vzdušje in povezal vse zbrane. Prijetno dogajanje se je ob 11.30 preselilo v prostore Osnovne šole Šmarjeta, kjer sta udeležence čakala okusno kosilo, ki so ga pripravile marljive kuharice iz šolske kuhinje, in kulturni program, ki so ga pripravili učenci in njihovi mentorji.

Vse prisotne je najprej pozdravil predsednik KORK Šmarjeta, ki je v nagovoru poudaril neprecenljiv pomen medsebojne pomoči, solidarnosti in ohranjanja vezi med starejšimi v naši skupnosti. V nadaljevanju se je tudi zahvalil upokojenima medicinskima sestrama ge. Anici Beretič in ge. Andreji Mesojedec za njuno preventivno skrb za zdravje naših občanov na postaji RK Šmarjeta.

Zbrane sta nagovorila tudi župan Občine Šmarješke Toplice g. mag. Marjan Hribar in sekretarka Območnega združenja RK Novo mesto ga. Barbara Ozimek, ki sta se med drugim zahvalila za delo prostovoljcev na terenu in skrb za ranljivejše skupine. Za kulturno popestritev in dobro voljo so z nastopom poskrbeli učenci OŠ Šmarjeta. Po že dolgoletni tradiciji smo tudi letos posebno pozornost namenili najstarejšima udeležencema srečanja. Šopek sta prejela najstarejša prisotna krajanka ga. Ivana Rodeš in najstarejši krajan g. Lojze Junc.

Organizacija dogodka zahteva veliko truda, zato se zahvaljujemo vsem prostovoljcem KORK Šmarjeta, ki so poskrbeli za nemoten potek srečanja. Zahvaljujemo se tudi vodstvu in zaposlenim OŠ Šmarjeta za topel sprejem in gostoljubje v njihovih prostorih.

Zadovoljni obrazi starejših in stiski rok ob slovesu so dokaz, da so takšna srečanja potrebna, zato smo si obljubili, da se bomo naslednje leto spet srečali.

Druženje nas povezuje in bogati

Cvetka Peterlin | članica DU Bela Cerkev

Člani Društva upokojencev Bela Cerkev na pikniku (FOTO: Robert Peterlin)

Vsakoletno druženje na pikniku članov Društva upokojencev Bela Cerkev je dogodek, ki nas poveže, razvedri in osreči. Letos smo se zbrali v petek, 18. septembra 2026, pod Koreničevim kozolcem v Beli Cerkvi. Srečanja se je udeležilo več kot 90 članov.

Organizacijski odbor društva je pripravil izvrstno malico z žara s sladico ter poskrbel za pijačo, srečelov in družabne igre. Vsi člani društva smo s pozitivno energijo in veliko dobre volje poskrbeli, da je popoldan minil sproščeno, prijetno ter tekmovalno. Sončno vreme nas je spodbudilo, da smo sodelovali v dveh družabnih igrah, pri katerih so do izraza prišle naša vztrajnost, natančnost in velika mera športnega navdušenja. Najboljši so bili namesto z medaljo nagrajeni s sladkim darilom.

Med prijetnim klepetom, navdušenjem nad dobitki srečelova in pesmijo, ki jo je spremljala harmonika gospoda Janeza Zidariča, je bilo druženje prijetno, prijazno in za marsikoga dan, ki je ustvaril lepe spomine.

V imenu vseh članov društva izrekamo iskreno zahvalo naši predsednici gospe Metki Kovačič za organizacijo in izvedbo piknika. In nenazadnje hvala vedno gostoljubni gospe Martini Korenič, ki prijazno odstopi prostor za druženje.

Ring a raja 2026

Jani Vidmar | predsednik Društva za ohranjanje mokrišč Zdravci

V Društvu za ohranjanje mokrišč Zdravci smo ob podpori Dolenjske sekcije DOPPS in Občine Šmarješke Toplice v dneh od 4. do 6. septembra 2026 organizirali prikaz obročkanja ptic oziroma že 8. Ring a rajo, kot ta dogodek ljubkovalno imenujemo. Kar 91 obiskovalcev iz cele Slovenije, med njimi celo dva Američana, je čisto od blizu občudovalo rekordnih 39 vrst ptic, celo tako redke, kot sta grahasta tukalica in veliki slavec. Najbolj nas je razveselila udeležba velikega števila radovednih otrok, za katere se je izkazalo, da še vedno najbolj uživajo v pristni naravi.

V treh dneh so usposobljeni obročkovalci ptic skupaj obročkali 327 ptic. V posebne mreže, ki so namenjene lovljenju ptic v znanstvene namene, je bilo ujetih in obročkanih celo šest vrst ptic, ki so bile ujete prvič, odkar v Zdravcih organiziramo ta dogodek (rumena pastirica, prepelica, veliki skovik, zelena žolna, mestna lastovka, rdečeglavi kraljiček).

Največje veselje vsakega obročkovalca je ulov ptice s tujim obročkom, saj ta nosi neprecenljive podatke, zaradi katerih ptice sploh lovimo in obročkamo. Tokrat sta nas razveselili bičja trstnica, ki je nosila madžarski obroček, in lesna sova s slovenskim obročkom izpred nekaj let. Kje natanko sta bili ptici obročkani, zaenkrat še ni znano, a obstaja precejšnja možnost, da smo ponovno ujeli lesno sovo, ki je bila obročkana na Ring a raji v Zdravcih leta 2020.

Udeleženci Ring a raje 2026 (FOTO: Gregor Bernard)

Glavni namen obročkanja ptic je proučevanje njihovih selitvenih poti. Poleg spoznavanja selitvenih poti prek obročkanih ptic dobimo še množico drugih podatkov, kot so npr. smrtnost, življenjska doba in populacijska dinamika ptic.

Večina držav po svetu ima vzpostavljen državni center za obročkanje ptic. Države med seboj povezuje organizacija EURING (European Union for Bird Ringing). V Sloveniji tak center deluje v okviru Prirodoslovnega muzeja Slovenije in se imenuje Slovenski center za obročkanje ptičev (SCOP). Registrirani obročkovalci vse podatke obročkanih ptic posredujejo SCOP-u. Prav tako obročkovalci od SCOP-a dobijo povratne informacije o morebitni ujeti ptici z obročkom iz katere koli države. Tako zdaj v Društvu za ohranjanje mokrišč Zdravci z nestrpnostjo čakamo, da od SCOP-a prejmemo popolne podatke o madžarski bičji trstnici in slovenski lesni sovi.

Med vikendom pa v Zdravcih nismo zgolj obročkali ptic. Močvirska mladina je v sklopu evropske solidarnostne enote ter globalne akcije Home River Bioblitz izvedla že drugi bliskoviti popis vsega živega na območju Zdravcev. Popisala je celo netopirje, kačje pastirje in vodne nevretenčarje. Študentka Nicoleta Nour z Univerze v Novi Gorici in najmlajši občinski znanstveniki so med drugim merili tudi kakovost voda. Glede na vse podatke so ugotovili, da je Radulja na tem območju v dobrem ekološkem stanju, habitat pa ima izrazito vrstno pestrost. Ena izmed zanimivih vrst, ki so jih našli, je bila tudi navadna nežica, vrsta Natura 2000. Nikakor pa ne smemo pozabiti omeniti še zelo zanimivega predavanja Tomaža Miheliča o vodomcu ter Joaquinove paelje in Gabrovih slastnih Proper burgerjev, s katerimi smo razvajali želodčke obiskovalcev.

Tako letošnja Ring a raja ni prinesla samo rekordnega števila obročkanih ptic, temveč je tudi ustvarila prostor, kjer se širita znanje in zavedanje o mokriščih, predvsem pa otroška radovednost ter dobra volja.

Če ste letos zamudili ringarajanje, vam v Društvu za ohranjanje mokrišč Zdravci obljubljamo, da bomo Ring a rajo v Zdravcih organizirali tudi prvi vikend v septembru naslednje leto. Seveda pa se lahko na izlet v Zdravce odpravite kadar koli med letom. Vsi ljubitelji pristne narave so pri nas vedno dobrodošli.

Tretje državno ocenjevanje pit iz krhkega testa v Šmarjeti

Alenka Jeglič | članica DPŽ Šmarjeta

Dobitniki zlatih priznanj (FOTO: Karmen Vrhovec)

V Šmarjeti je potekalo tretje državno ocenjevanje pit, na katerem so se zbrali številni ljubitelji peke in kulinaričnega ustvarjanja. Na ocenjevanje je prispelo kar 76 vzorcev pit, od tega 66 sladkih in 10 slanih, kar priča o veliki ustvarjalnosti in raznolikosti domačih pekovskih mojstrovin.

Predsednik strokovne komisije Janez Turk je imel ob sebi še osem članov, in sicer Marinko Božič, Vido Jordan, Betko Verščaj, Tino Ban, Nejca Bana, Blaža Košaka, Draga Košaka in Roka Kotarja.

Pri pitah so bili pozorni na:

- **obliko izdelka**, torej to, da je pita pravilno okrogla, da so robovi jasno vidni, enakomerni, nepoškodovani in da se nadev ne izceja preko roba;
- **barvo zunanje plasti in nadeva**, pri katerem morajo biti sestavine enakomerno razporejene;
- **estetski videz**;
- **usklajenost testa in nadeva**, pri čemer mora biti vidna meja med testom in nadevom;
- **teksturo**, pri čemer mora biti testo primerno pečeno, ter
- **vonj in okus,** ki k oceni prispevata največ točk.

Priporočila ocenjevalne komisije za prihodnje priprave pit za razstavo in domačo peko:

V izogib premalo pečenemu testu svetujejo slepo peko. To pomeni, da se testo brez nadeva peče vsaj 15 minut, in sicer obloženo s papirjem za peko, ki je obtežen z rižem, fižolom ali namenskimi kroglicami. Prav tako bodite pozorni na temperaturo in čas pečenja.

V čim večji meri se poslužujte domačih, svežih sestavin in čim manj industrijsko predelanih živil in dišav. Bodite pozorni na ustrezno dodajanje dišav, npr. ravno prava mera cimeta in klinčkov pri jabolčni piti. Pri slanih pitah pa pazite na ravno pravšnjo količino soli, saj se hitro zgodi, da je pita preslana. To se zgodi zaradi slanine v nadevu, ki je že sama po sebi slana.

Pita naj bo omejena z zunanjim robom testa, ne z nadevom. Nadev naj ne bi bil višji od roba testa. Na tem mestu spomnim na zadostno količino nadeva, saj ga je pri kar nekaj pitah primanjkovalo.

Priporočamo termično obdelavo jabolk, bučk, pora itd. za nadeve.

Pite naj bodo hladne, saj to vpliva na usklajenost okusa.

Pri deklaraciji naj bodo navedene vse sestavine, saj ste jih nekateri pozabili navesti.

Komisija ceni inovativnost in raznolike nadeve, zato se ne bojte poizkusiti tudi česa novega. Pohvalili so odsotnost tujih vonjav. Pite so bile skrbno pripravljene, lepega pletenja, spretno in domiselno okrašene ter prijetnega okusa.

Strokovna komisija je podelila 22 zlatih, 25 srebrnih in 28 bronastih priznanj ter eno zahvalo za sodelovanje.

Najvišje število točk sta dosegli dve piti. **Anica Brulc** je za svojo jabolčno pito prejela 26,33 točke, enako število točk je osvojila tudi **Darja Jeglič** s pito s skutinim in orehovim nadevom. Le za las sta za njima zaostali Majda Macedoni z jabolčno pito, ki je prejela 26 točk, ter Renata Lužar, ki je enako število točk osvojila z jogurtovo pito s svežimi malinami.

Razstava (FOTO: Alenka Jeglič)

Obiskovalci so si razstavo vseh prispelih pit lahko ogledali v soboto od 17. ure dalje, ob 18. uri pa se je začela prireditev s podelitvijo priznanj in bogatim kulturnim programom. Za prijetno vzdušje so poskrbeli harmonikarji Klemna Hribarja, Pevska skupina mamic, Folklorno društvo Kres in solistka Vesna Durič, ki so s svojimi nastopi obogatili dogajanje.

Veseli nas, da so svoje pite prinesli tudi najmlajši iz Vrtca Sonček in Vrtca Ciciban Novo mesto – velika pohvala mentorjem za spodbudo in prenašanje domače peke na mlajše rodove. Prav tako pohvala OŠ Šmarjeta, PGD Šmarjeta – veterani in Pevski skupini mamic, ki so ocenjevanje prepoznali kot priložnost, da se vključijo v dogajanje lokalnega dogodka.

Ob koncu prireditve je sledila še licitacija najboljših pit, ki je poskrbela za dodatno zanimanje in popestritev. Po uradnem delu so se obiskovalci in sodelujoči družili ob kozarčku mošta vinogradnikov iz Šmarjete ter okušali raznovrstne pite. Tisti, ki so želeli delček dogodka odnesti tudi domov, so si lahko pito izbrali v zameno za prostovoljni prispevek.

Zahvala vsem sponzorjem za finančno in materialno pomoč pri izpeljavi prireditve. Veseli nas, da so nas nagovorili tudi župan Marjan Hribar, ga. Cvetka Lavrič s Kmetijsko-gozdarskega zavoda Novo mesto ter predsednik strokovne komisije za ocenjevanje Janez Turk.

Dogodek je znova pokazal, da peka ni le kulinarična spretnost, temveč tudi pomemben del domače tradicije, ki povezuje ljudi, spodbuja ustvarjalnost in ohranja bogato dediščino slovenskega podeželja. Ob dobrotah, glasbi in prijetnem druženju je Šmarjeta preživela soboto v znamenju pit in domačnosti.

Deljenje kulinaričnih znanj na delavnici izdelave pit

Cvetka Peterlin | članica UO DPŽD Bela Cerkev

Delavnica izdelave pit (FOTO: Silva Marzel)

Članice Društva podeželskih žena in deklet Bela Cerkev in zunanje udeleženke so se družile na delavnici izdelave pit, ki jo je vodila gospa Silva Marzel. Delavnica je potekala v ponedeljek, 28. septembra 2026, v Hiši žive dediščine v Beli Cerkvi.

Čas delavnice je bil zelo primeren, saj nas jesen obdari z raznolikim sadjem in zelenjavo. Glede na zanimanje so bile pripravljene in izdelane: obrnjena jabolčna pita, slivova pita, jabolčna pita, mešana jabolčno-slivova pita in slana porova pita. Pite so bile izdelane iz različnih vrst testa. Udeleženke so aktivno sodelovale pri izdelavi, in sicer vse od priprave testa in nadeva do okrasitve, peke in nenazadnje pokušine pečenih pit. Njihovo ustvarjalno navdušenje je bilo nagrajeno z odličnimi okusi pit in usvojenimi novimi znanji. Ta se najbolje prenašajo prav na delavnicah z aktivnim sodelovanjem udeležencev in izkušnjami, ki jih pridobimo z leti ustvarjanja kulinaričnih dobrot.

Ustvarjalna kulinarična delavnica – slivovi cmoki

Cvetka Peterlin | članica UO DPŽD Bela Cerkev

Na delavnici izdelave slivovih cmokov iz kuhanega, krompirjevega in skutinega testa smo 11. septembra 2026 v Hiši žive dediščine ustvarjali pod vodstvom mentorice, predsednice Društva podeželskih žena in deklet Bela Cerkev gospe Elizabete Verščaj.

Delavnice, ki jih organiziramo v društvu, vedno potekajo tako, da so vsi prijavljeni udeleženci in udeleženke vklju-

Delavnica priprave slivovih cmokov (FOTO: Silva Marzel)

čeni v delo, kar posledično pomeni, da kar največ usvojenega znanja prenesemo v domačo kuhinjo, kar je tudi namen delavnic.

Natančno odmerjene sestavine za posamezno zvrst slivovih cmokov so udeleženke privabile, da smo pristopile k delovnemu pultu in pod budnim očesom mentorice zavzeto zgnetle testo, pripravile slive in oblikovale cmoke. Oblikovane cmoke smo skuhale v vodi primerne temperature. Medtem ko so se cmoki kuhali, smo naredile preliv, s katerim smo jih nato postregle. Na delavnici smo na pobudo ene od udeleženk skuhale tudi slivov džem, ki smo ga ob serviranju dodale cmokom. Navdušene nad izdelanimi in serviranimi slivovimi cmoki smo pripravljene dobrote seveda tudi degustirale.

Obogatene z izmenjanimi in pridobljenimi veščinami delavnice smo zadovoljne in hvaležne gospe Elizabeti Verščaj odšle domov. Prepričana sem, da so v marsikateri kuhinji v Beli Cerkvi in okolici po delavnici okušali slastno sladke slivove cmoke.

Izjemen uspeh mladih plavalcev na državnem prvenstvu v Kranju: Val Kraljič dvakratni državni prvak v svojem letniku

Robert Lovrenčič | predsednik

Kranj, julij 2026 – Med 24. in 26. julijem je v Kranju potekalo letno moštveno in posamično državno prvenstvo za dečke, deklice, mlajše dečke in mlajše deklice. Na tekmovanju je uspešno nastopila 14-članska ekipa naših plavalcev in plavalk, ki so z odličnimi nastopi poskrbeli za zgodovinske klubske mejnike in domov prinesli naslove državnih prvakov.

Ekipo so sestavljali Domen Bukovec, Ana Marija Džebić, Gal Gazvoda, Val Kraljič, Luka Majdič, Lucija Matjašič, Maks Meštrič, Terezija Mihelič, Neli Miklavčič, Lorenzo Novak, Nik Ocvirk, Ivan Osadchuk, Gaia Sabatucci in Žiga Turk. Mladi športniki so pokazali izjemno disciplino, saj kljub velikemu številu startov niso zabeležili niti ene diskvalifikacije. V predtekmovanjih so plavalci odplavali kar 39 novih osebnih rekordov in si zagotovili sedem finalnih nastopov. Skupno so osvojili kar 22 uvrstitev med najboljših deset v državi.

Mama Barbara, Val in trener Miha (FOTO: PKNM)

Prvo ime prvenstva je postal Val Kraljič, ki si je v svoji kategoriji priplaval dva naslova državnega prvaka, in sicer na 100 m hrbtno in 50 m hrbtno. Val je zbirko medalj dopolnil še z dvema drugima mestoma (100 m prosto in 50 m prosto) ter enim tretjim mestom (50 m prsno), vrhunske rezultate pa je potrdil tudi v absolutni konkurenci z uvrstitvami na četrto in šesto mesto.

Vrhunski šport – Leon Stergar

Aleš Lindič | učitelj športa na OŠ Šmarjeta

Članski reprezentant Slovenije z učiteljem športa na OŠ Šmarjeta (FOTO: Aleš Lindič)

Od lanskega leta imamo v naši občini tudi članskega reprezentanta v košarki, Leona Stergarja. Leon z družino živi na Brezovici pri Šmarjeških Toplicah, sicer pa igra za francoski klub Limoges, ki nastopa v 1. francoski ligi. Pred odhodom v tujino je Leon preboj v članski košarki doživel v dresu novomeške Krke, od koder se je nato za eno sezono prebil v belgijski Kortjirk Spurs, zdaj pa že drugo sezono igra v Franciji. Zadnja leta je redni članski

reprezentant. Trenutno je zaradi klubskih obveznosti v domačem okolju prisoten le med poletjem in decembrskimi prazniki. Poletje je tako izkoristil za treninge v domači dvorani v Šmarjeti in bil nad pogoji navdušen. Ob koncu sezone je obljubil, da pride pozdravit tudi učence šole, ki vedno z radovednostjo prisluhnejo zgodbam vrhunskih športnikov.

Tekaška vadba in vadba za moč

Aleš Lindič | predsednik DRTP Marathon Novo mesto

Treningi na tartanu pri OŠ Šmarjeta (FOTO: Aleš Lindič)

Tekaška vadba v Šmarjeških Toplicah se z Ljubljanskim maratonom počasi zaključuje. Poleti smo opravili deset vzponov na Gorjance in nam bližnji Vinji vrh, septembra smo izvajali intervalne treninge na tartanu pri OŠ Šmarjeta, sicer pa izkoristili lepe dneve in trase okoli Šmarjeških Toplic. V letu 2026 smo od marca do konca oktobra izvedli kar 71 treningov, imeli 1704 obiske vadb, navdušili pa smo tudi kar nekaj novih ljudi, tako mlajših kot starejših, ki so se nam pridružili. Ob hladnejšem vremenu se v mesecu novembru preselimo v dvorano OŠ Šmarjeta, kjer se nam pridružijo tudi ostali, ki ne tečejo, a želijo v zimskem času ohraniti vitalnost ali ostati aktivni. V skupini je vedno lažje najti motivacijo.

Tekači in pohodniki na Vinjem vrhu (FOTO: Aleš Lindič)

V zimski sezoni 2026/2027 bomo izvajali vodene vadbe za moč, in sicer v dveh terminih:

- v torek od 17.30 do 18.30 in
- v četrtek od 18.45 do 19.45.

Predhodne prijave niso potrebne, vhod v dvorano OŠ Šmarjeta je z zadnje strani (mimo rokometnega igrišča). Potrebne so le čiste superge, brisača in motivacija (če je zmanjka, zanjo poskrbijo trenerji).

Športni piknik DU Šmarjeta

Lidija Rožmarič | tajnica DUŠ

»Pa kaj, če si ne morem zavezati vezalk, na štrbunk še vedno lahko mečem.« (FOTO: Lidija Rožmarič)

Na svetovni dan športa 23. septembra smo se upokojenci DU Šmarjeta zbrali na pikniku. Na prelep sončen dan se nas je zbralo kar 52. Kot se za piknik spodobi, smo se najprej podprli z dobro hrano, potem pa smo se razpršili po različnih dejavnostih. Preizkusili smo se v pikadu, v streljanju z zračno puško, poleg telesa smo trenirali tudi možgane na kolesu sreče, metali na štrbunk, nekateri člani in članice pa so se sprehodili po bližnji okolici. Po analizi dneva sem spoznala, da je bila ta sreda dan, ko smo bili člani najbolj športno aktivni. Poleg piknika so se naši člani že dopoldne udeležili meddruštvenega srečanja v streljanju na Otočcu, ob 17. uri je potekala telovadba, ob 18. uri pa še vadba Tai Chi.

Najbolj nas je navdušila gospa Mari s svojim optimizmom. Mari se je med prvimi preizkusila v štrbunku in nam s tem dala vedeti, da delo naših prostovoljcev ni stran vržen čas. Zato se ob tej priliki zahvaljujem vsem, ki so sodelovali pri organizaciji piknika, poverjenikom za razdelitev vabil in zbiranje prijav, fantom za pripravo miz, za nakup, pripravo in razdelitev hrane, našemu predsedniku za »dirigiranje« piknika, pa tudi pospraviti je bilo treba. Hvala vsem za udeležbo.

Naslednje leto pa nas čakajo predavanja fizioterapevtke o vajah, s katerimi bomo v zimskih dneh poskrbeli za svoje sklepe in mišice, zato spremljajte naša obvestila in se vpišite v našo skupino na Facebooku. Vabim tudi vse upokojence, ki še niste člani Društva upokojencev Šmarjeta, da se nam pridružite. Nove člane bomo sprejemali januarja in februarja 2027.

Šmarješko podzemlje – Luknja gospe Škratove

Dominik Zagorc | jamar pripravnik

Borivoj med vstopom (FOTO: Dominik Zagorc)

V občini ni turistične jame. Še najbližje temu je Škratova luknja pod Belo Cerkvijo. Žal se je le ta pred časom srečala z vandalizmom. Slabi ljudje so škrate od tu enkrat že pregnali in upam, da jih tokrat ne bodo. Nekdo je namreč v Škratovi luknji razbil kip škrata, ki je vsaj do takrat še posebej razveseljeval otroke, ki so ga obiskovali. Je pa pod Belo Cerkvijo še ena jama.

Luknja gospe Škratove. Da, naš Škrat ima svojo gospo.

Ozka špranjica se je do odkritja skrivala za grmičkom. In stiskanje skozi njene ožine je lahko prav veselo. Pri tem se takoj zagreje in ob preveliki vnemi je konec za obiskovalca hitro dosežen. Ne pa za gospo Škratovo. Medtem ko se prodira v njene globine, se njen konec vztrajno izmika. Je tu? Ali je tam?

Naš Škrat že ve. A kot pravi gospod nikomur ne pove.

Po njenih globokih in ozkih predelih gospa dovoli gibanje le njemu. In ker se imata rada, nas morda, ampak res samo morda, kmalu obiščejo tudi mali škratki.

Luknja gospe Škratove je moja druga odkrita in registrirana jama. Njena dolžina je bila ob odkritju nekaj več kot 10 m. Se pa na koncu razcepi na še neraziskani levi in desni kanal. In prav eden od njiju čaka na nekaj dobre volje in prostega časa vsaj dveh raziskovalcev, ki bosta omogočila preboj v naslednji prostor.

Je to mokri kanal, prašna dvorana ali nemara kamra, polna škratjega podmladka? Za zdaj to vesta le Škrat in gospa Škratova.

Borivoj pri merjenju in risanju načrta jame (FOTO: Dominik Zagorc)

Kaj, če gozd diha?

Peter Verščaj

Gozd diha (UI) (FOTO: Peter Verščaj)

Pred tisočletji so naši predniki vedeli nekaj, kar smo danes pozabili: da Reka ni le voda, da Gora ni le kamen, da je vse živo.

Temu se reče animizem. Ni vera v bogove in ne potrebuje cerkva, dogem ali duhovnikov. Tudi ateistu ne nasprotuje. Ne sprašuje, v kaj verjameš, ampak, kaj zaznaš.

Si že kdaj hodil skozi gozd in začutil, kako se nekaj v tebi umiri, še preden si utegnil pomisliti, zakaj? Večina nas takšne trenutke odmahne z roko: naključje, utrujenost, domišljija. Animisti pravijo, da si za hip nehal razmišljati o svetu in ga začel čutiti.

Sam sem to opazil šele, ko sem začel vaditi čuječnost. Prej sem gozd prehodil s hitrimi koraki, da bi sprehod čim prej zaključil, se vrnil k delu in naredil kljukico. Zdaj vidim, kako se sončni žarki prebijajo skozi liste in kako jih premika veter. Slišim ptice in živali, ki jih ne vidim. Zdaj sem tam, kjer hodim.

Za animiste ni lestvice, na vrhu katere stoji človek, pod njim živali, nato rastline, na dnu pa kamenje. Vsi sedimo za isto mizo: Volk, Ptica, Reka, Človek. Nihče ni bolj razvit. Do takšnega pogleda so ljudje na vseh celinah prišli neodvisno drug od drugega, v desetinah tisočletij.

Podobno velja za to, kar se dogaja v nas. Jezo, Tesnobo in Hvaležnost imenujemo čustva, kot da bi bila ločena, vsako s svojim naslovom. Strah pride nepovabljen. Jeza vzplamti sama. Tesnoba se useda, ne da bi jo poklical. A morda so le valovi na površini nečesa večjega, čemur pravimo Ljubezen; ne peto čustvo v vrsti, ampak tla, iz katerih vsa druga izhajajo. Jeza nosi sporočilo. Tesnoba kliče nazaj k telesu. Kdor se nauči poslušati Reko in Goro kot sorodnika, lahko enako posluša tudi sebe.

Poskusi enkrat, mimogrede. Usedi se pod star Hrast in ne razmišljaj o njem, samo bodi z njim. Nekaj minut, brez pričakovanj. Če ne začutiš nič, nisi nič izgubil. Če te preseneti tišina, ki ni prazna, veš, o čem govorim.

Animizem ne zahteva verovanja, obreda ali učitelja. Zahteva pozornost, ki jo v vsakdanjem hitenju prvo izgubimo.

Naši predniki so tako živeli tisočletja. Ko so prišle nebesne religije, je duhovnost postala stvar institucij in smo izgubili stik s tlemi, zakoreninjenost v naravi: v glavah smo odleteli v nebesa. Animist posrednika ne potrebuje, saj je zanj narava sama duhovnost. Nato je znanost svet razdelila na živo in neživo, na subjekt in objekt, na tisto, kar šteje, in tisto, kar je le kulisa. Reka je postala vir vode, Gozd les, Zemlja parcela. A tudi znanost se počasi vrača: fizika vse pogosteje namiguje, da je tisto, čemur pravimo neživo, spleteno iz istega polja energije kot živo. Delitev morda ni bila tako ostra, kot smo mislili. Podobno smo razdelili tudi sebe, na čustva, ki so dovoljena, in tista, ki jih potlačimo, namesto da bi jih slišali kot glasove istega vira.

V času, ko svet gori in se poplavlja, se vse več ljudi sprašuje, ali je bila ta delitev res tako pametna.

Sam se s temi vprašanji ukvarjam že leta, ne kot s teorijo, ampak kot z vsakdanjo prakso: s pisanjem, opazovanjem, tišino. Odgovorov vedno nimam. Imam vprašanja, ki jih je vredno deliti.

Samo kot povabilo, da za trenutek pogledaš drugače.

Op.: »Animizem je izkušnja, da je vse živo in medsebojno povezano. Priznava, da niso zavestni samo ljudje, temveč tudi živali, rastline, pa tudi reke, gore in sama Zemlja. Bistvo animizma je življenje v spoštljivem, ‚pravilnem odnosu' z drugimi bitji, s katerimi si delimo ta svet, in ravnanje s svetom ter vsem v njem kot z živim in svetim.«

Uspešno izvedena tradicionalna prireditev Jesenska nedelja v Beli Cerkvi

Sanja Cerjak | občinska uprava

V Beli Cerkvi je potekala tradicionalna javna prireditev Jesenska nedelja v Beli Cerkvi, ki jo je organizirala Občina Šmarješke Toplice v sodelovanju z lokalnimi društvi. Dogodek, namenjen medgeneracijskemu druženju, predstavitvi zaščite in reševanja ter promociji lokalne kulturne in kulinarične dediščine, je v jedro kraja privabil številne krajane in obiskovalce iz sosednjih regij.

Dan odprtih vrat in preventivne aktivnosti PGD Bela Cerkev

Uradni del programa se je pričel z dnem odprtih vrat PGD Bela Cerkev. Operativna enota je javnosti predstavila tehnično opremljenost, vozni park in zaščitna sredstva. V okviru preventivnih aktivnosti na področju varstva pred požari in varovanja zdravja sta bila izvedena dva ključna prikaza:

- **prikaz gašenja s peno:** strokovna demonstracija obvladovanja požarov z uporabo specifičnih gasilnih sredstev,
- **prikaz temeljnih postopkov oživljanja** s strani članov občinske ekipe prve pomoči.

Za najmlajše udeležence so člani društva pripravili namensko gasilsko stezo z ovirami, namenjeno razvoju motoričnih spretnosti in spoznavanju osnov gasilske taktike.

Kulturni program in uradni pozdrav

Osrednji kulturni program, ki ga je povezovala Majda Kušer Ambrožič, so z glasbenim nastopom otvorili gasilski pionirji. V nadaljevanju so nastopili Godba na pihala Šmarješke Toplice z gosti Veteranske godbe Straža, novomeške mažoretke ter harmonikarji pod vodstvom Klemna Hribarja. Pridružili so se tudi mladi harmonikarji iz sosednje občine Škocjan, skupaj z mentorjema Tino Lenart in Janezom Lekšetom.

Prisotne je z uradnim nagovorom pozdravil župan Občine Šmarješke Toplice, mag. Marjan Hribar, ki je izpostavil pomen prostovoljstva in tesnega sodelovanja društev pri razvoju lokalne skupnosti. Program za otroke je vključeval gledališko predstavo Miškinega gledališča ter prisotnost škrata Vinija.

Predstavitev lokalnih društev in kulinarike

- **Društvo vinogradnikov Vinji vrh - Bela Cerkev:** degustacija in predstavitev mladega vina (mošta).
- **Društvo podeželskih žena in deklet Bela Cerkev:** priprava palačink in vodenje kulinarične delavnice s poudarkom na tradicionalni vinjevrški pogači.
- **Učenci 9. razreda OŠ Šmarjeta:** priprava in ponudba ocvrtih mišk (fritul).
- **PGD Bela Cerkev:** zagotavljanje celovite gostinske oskrbe.

Prireditev, ki uspešno združuje izobraževalni vidik zaščite in reševanja s kulturnim utripom kraja, se je zaključila z večernim zabavnim koncertom Firbcev.

Iskrena zahvala vsem sodelujočim in nasvidenje prihodnje leto v Beli Cerkvi.

Jesenska nedelja v Beli Cerkvi

Cvetka Peterlin | članica UO DPŽD Bela Cerkev

V okviru programa Jesenske nedelje v Beli Cerkvi, ki je

Mala vinjevrška pogača (FOTO: Cvetka Peterlin)

potekala v nedeljo, 4. oktobra 2026, na dvorišču domačije Korenič, smo se člani društva podeželskih žena in deklet predstavili:

- s kuharsko delavnico za otroke »Mali šefi v akciji« o peki tradicionalne vinjevrške pogače. Delavnico je vodila predsednica društva gospa Elizabeta Verščaj. Ponosne smo, da se je delavnice udeležilo nepričakovano veliko otrok. Na delavnici so po številu izstopali fantje. Mentorica delavnice je prisotnim pojasnila potek priprave pogače od priprave testa do vzhajanja, oblikovanja kvadratov in posipa. Ko so bile mini pogače narejene in označene z imeni

izdelovalcev, so bile premeščene v pečico. Pečene so prevzeli navdušeni ustvarjalci. Izdelali so okoli 40 malih pogač. Mentorica gospa Elizabeta Verščaj je prav vse otroke pohvalila za sodelovanje pri peki vinjevrške pogače;
- s peko vedno slastnih palačink z Nutello in marmelado;
- s poklonom vinjevrške pogače nastopajočim.

Pri organizaciji in izvedbi aktivnosti je sodelovalo 17 članic Društva podeželskih žena in deklet Bela Cerkev.

V okviru Jesenske nedelje v Beli Cerkvi je potekal tudi dan odprtih vrat PGD Bela Cerkev, organizirani pa so bili tudi skupni nastop Godbe na pihala Šmarješke Toplice in gostujoče Veteranske godbe Straža ter novomeških mažoretk, nastop harmonikašev Klemna Hribarja, Janeza Lekšeta in Tine Lenart, otroška predstava ter večerni koncert ansambla Firbci.

Dogodek je spretno in strokovno povezovala domačinka gospa Majda Kušer Ambrožič.

Udeležba nepregledne množice domačinov, vključno z mladimi družinami z otroki, na bogatem spremljevalnem programu potrjuje, da smo v Beli Cerkvi druženje na jesensko nedeljo vzeli za svoj domač, prazničen in družinsko ter povezovalno naravnan dogodek, ki povezuje več generacij v kulturno in kulinarično nepozabno zgodbo.

Glasba, ki povezuje – Jesenska nedelja v Beli Cerkvi

Majda Kušer Ambrožič

Šmarješka in straška godba v družbi Novomeških mažoret (FOTO: Jernej Petrovič)

Bela Cerkev je tudi letos zaživela v znamenju tradicionalne prireditve **Jesenska nedelja v Beli Cerkvi**, ki je v kraj privabila številne obiskovalce ter poskrbela za prijetno, razigrano in z domačnostjo prežeto nedeljsko vzdušje. Bogat program je ponudil nekaj za vsakogar – od glasbenih nastopov in dejavnosti za najmlajše do predstavitve domačega prostovoljnega društva ter pestre kulinarične ponudbe, ki je razvajala še tako zahtevne brbončice.

Med številnimi nastopajočimi je posebno mesto zavzel tudi občinski pihalni orkester pod taktirko dirigenta Branka Ambrožiča. S svojo glasbo je pričaral pravo praznično razpoloženje in znova dokazal, da ima pihalna godba posebno moč: povezuje ljudi, ohranja glasbeno tradicijo in s svojo energijo bogati kulturno življenje kraja.

Letos je orkester na prizorišču gostil tudi prav posebne glasbene prijatelje – **Veteransko godbo Straža** in **novomeške mažoretke**, ki so s svojimi nastopi poskrbele za še bolj razgiban in atraktiven program. Novomeške mažoretke, ki so ponovno potrdile naziv absolutnih evropskih prvakinj, so s svojo spretnostjo, usklajenostjo in energijo navdušile občinstvo. V povezavi z zvoki pihalnega orkestra so ustvarile čudovito glasbeno-vizualno doživetje, ki je pritegnilo poglede in ogrelo srca obiskovalcev.

Sodelovanje vseh treh zasedb je bilo prava paša za ušesa in oči. Glasba, ritem, gibanje in veselje do nastopanja so se združili v prijetno celoto, ki je še enkrat pokazala, kako lepo je, ko se srečajo različne generacije glasbenikov, bogate izkušnje in mladostna energija. Takšni nastopi niso le priložnost za predstavitev glasbenega znanja, temveč tudi za sklepanje novih prijateljstev, izmenjavo izkušenj ter utrjevanje vezi med društvi in kraji.

Jesenska nedelja je tako znova dokazala, da so prav ljudje, njihova predanost in pripravljenost sodelovati tisti, ki prireditvam vdihnejo življenje. Za vsakim nastopom, vsako skladbo in vsakim nasmehom stojijo ure vaj, veliko dobre volje ter ljubezen do tega, kar počnemo. Prav zato si vsi, ki s svojim delom ohranjajo glasbeno in kulturno dogajanje v naših krajih, zaslužijo iskreno zahvalo in priznanje.

In če vas ob zvokih godbe zasrbijo prsti, vam zaigra srce ali se vam preprosto zdi, da bi radi postali del takšne glasbene zgodbe, ste lepo vabljeni med nas! Občinski pihalni orkester z veseljem odpira vrata novim članom – tako tistim, ki že obvladajo katerega od instrumentov, kot tudi tistim, ki si želijo svoje glasbeno znanje še nadgraditi. V orkestru je prostor za glasbo, druženje, nova prijateljstva in nepozabne skupne trenutke.

Morda bo prav vaša melodija tista, ki bo na prihodnji Jesenski nedelji obogatila naš nastop. Pridružite se nam in pomagajte soustvarjati zgodbo, v kateri glasba povezuje ljudi, razveseljuje poslušalce ter ohranja živahen utrip našega kraja. Veselimo se novih obrazov, skupnih vaj in prihodnjih nastopov!

Blagoslov obnovljene cerkve sv. Štefana v Šmarjeških Toplicah

Alfons Žibert | župnik, župnija Šmarjeta

V soboto, 26. septembra 2026, je bilo v Šmarjeških Toplicah slovesno. Novomeški škof msgr. dr. Andrej Saje je blagoslovil obnovitvena dela na podružnični cerkvi sv. Štefana, ki je ena izmed sedmih podružničnih cerkva župnije Šmarjeta.

Slovesnost je imela še poseben pomen, saj je škof Andrej prav na ta dan obhajal peto obletnico svojega škofovskega posvečenja. Za novomeškega škofa je bil posvečen 26. septembra 2021 v župnijski cerkvi v Mirni Peči. Ob tej priložnosti so mu župnik in zbrani verniki čestitali ter mu zaželeli Božjega blagoslova, zdravja, modrosti in veselja pri nadaljnjem pastirskem služenju.

Obsežna obnova cerkve

Obnova cerkve sv. Štefana je potekala več let. Dela so se začela poleti leta 2023, ko je bila zaradi dotrajanosti posebej potrebna obnove streha zvonika, velika težava pa je bila tudi vlaga v zidovih in notranjosti cerkve.

V nadaljevanju sta bila urejena drenaža in odvodnjava-

nje ter obnovljeni fasada, cerkveno ostrešje in kritina ter drugi deli zunanjosti in notranjosti cerkve.

Obnova je prinesla tudi dragoceno presenečenje. Pod lesenim pevskim korom so bili odkriti **ostanki starega gotskega lesenega poslikanega stropa**, pomembnega dela kulturne dediščine. Pri obnovi je župnija ves čas sodelovala tudi s strokovnjaki Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Za velik del uspeha obnove gre zahvala domačinom, ki so z veliko prostovoljnega dela, darovi in zavzetostjo dokazali, da cerkev sv. Štefana zanje ni le dragocen spomenik preteklosti, ampak tudi živ prostor vere in skupnosti.

Zahvala sodelavcem in priznanja

Ob zaključku obnove je bila priložnost tudi za zahvalo vsem, ki so sodelovali pri tem zahtevnem projektu.

Posebno škofijsko priznanje je prejel **Damjan Cvetan**, ki je kot voditelj obnove in povezovalec domačinov pomembno prispeval k izvedbi projekta. S svojim zavzetim delom, organizacijo ter povezovanjem župnije, krajanov, izvajalcev in drugih sodelujočih je imel pomembno vlogo pri tem, da je bila obnova uspešno pripeljana do zaključka.

Za pomembno finančno in drugo podporo pri obnovi sta bila kot **botra obnovitvenih del cerkve sv. Štefana** posebej izpostavljena **Občina Šmarješke Toplice** in podjetje **Plastoform** iz Šmarjete.

Župnik Alfons Žibert se je ob tej priložnosti zahvalil tudi vsem drugim dobrotnikom, sodelavcem, izvajalcem in domačinom, ki so prispevali svoje delo, čas, znanje ali darove.

Cerkev kot znamenje živega občestva

Škof Saje je obnovljeno cerkev in opravljena dela blagoslovil, nato pa je v cerkvi daroval slovesno sveto mašo. Lepo obnovljena cerkev je tako znova zasijala v svoji prvotni lepoti, predvsem pa ostaja prostor molitve, srečevanja in žive vere.

Praznovanje se je po bogoslužju nadaljevalo v prijetnem druženju ob glasbi in pogostitvi, za katero so poskrbeli domačini.

Slovesnost je bila tako predvsem praznik **hvaležnosti** – Bogu za varstvo in pomoč, vsem sodelavcem za opravljeno delo ter skupnosti, ki je pokazala, da je mogoče z medsebojnim sodelovanjem, vztrajnostjo in povezanostjo ohraniti dragoceno sakralno dediščino tudi za prihodnje rodove.

Blagoslov obnovitvenih del cerkve sv. Štefana (FOTO: Luka Rifelj)

Dogodek Najprostofer 2026 – poklon ljudem, ki s svojim časom in srčnostjo pomagajo starejšim

Viktorija Muha | zavod Zlata mreža

Zdenka Zvonc, najprostoferka 2026 Občine Šmarješke Toplice (FOTO: Damjan Končar)

Vransko, 8. oktober 2026 – V AMZS centru varne vožnje je potekal tradicionalni dogodek Najprostofer 2026, ki je na enem mestu združil najbolj predane prostovoljne voznice in voznike projekta Prostofer iz vse Slovenije.

Projekt Prostofer danes povezuje že **116 slovenskih občin**, njegovo srce pa so prostovoljni vozniki, ki svoj čas namenjajo starejšim in jim omogočajo prevoze do zdravnika, lekarne, trgovine, javnih ustanov in drugih pomembnih opravkov. Najprostofer 2026 je bil namenjen prav njim – ljudem, ki za svoje delo ne pričakujejo plačila, temveč jih vodi pripravljenost pomagati sočloveku.

Iz vsake sodelujoče občine se je dogodka udeležil po en prostofer – tisti, ki je v svoji občini opravil največ prevozov in ga je občina sama predlagala za naziv **najprostofer 2026**.

Od krepitve varne vožnje do znanja prve pomoči

Ker prostoferji s prevozom prevzemajo tudi veliko odgovornost za varnost svojih sopotnikov, je bil pomemben del srečanja namenjen izobraževanju. Pod vodstvom inštruktorjev varne vožnje so na poligonu s prostoferskimi vozili **osvežili in nadgradili svoje vozniške veščine**, vadili odzive v zahtevnih prometnih situacijah ter preizkusili speljevanje po klancu na različnih podlagah.

Del programa je bila tudi delavnica **prve pomoči**, saj je pomembno, da prostovoljni vozniki, ki prevažajo starejše, vedo, kako se ustrezno odzvati in pomagati tudi v primeru zdravstvenih težav ali v drugih nepredvidenih situacijah.

»Prostoferji so varni in odgovorni vozniki, ki se dobro zavedajo, da s prevozom starejših prevzemajo tudi odgovornost za njihovo varnost. Prav zato želimo, da svoje vozniško znanje osvežujejo ter so pripravljeni tudi na nepredvidljive situacije. Današnje usposabljanje ni le priložnost za pridobivanje dodatnih izkušenj, ampak predvsem potrditev, da sta varnost in skrb za sopotnika pomemben del prostoferstva,« poudarjajo v Zlati mreži.

Ana Cergolj Kebler, vodja oddelka za trženjsko komuniciranje v Zavarovalnici Triglav, ki projekt podpira že več let, je ob dogodku dejala: »Mobilnost je pomemben del samostojnosti in kakovosti življenja starejših. V Zavarovalnici Triglav jim s programom osvežitvene vožnje pomagamo ohranjati varnost in samozavest za volanom. Ko vožnja ni več mogoča, pa pomembno vlogo prevzame prostofer. Prostovoljni vozniki pomagajo ljudem po vsej Sloveniji, zato smo jim letos z dodatnim usposabljanjem pomagali nadgraditi vozniške veščine. S svojo srčnostjo in predanostjo starejšim omogočajo, da ostanejo mobilni, samostojni in vključeni v vsakdanje življenje, zato projekt z veseljem podpiramo že šesto leto zapored.«

Priznanja najbolj predanim prostoferjem

Ob zaključku dogodka so vsi udeleženci prejeli priznanje **najprostofer 2026** kot zahvalo za njihov dragoceni prispevek k večji mobilnosti in samostojnosti starejših. Dogodek je tako na enem mestu združil **izobraževanje, druženje in zahvalo** prostovoljnim voznikom za njihovo predanost in čas, ki ga namenjajo starejšim – z namenom, da bodo njihove poti še varnejše.

Dogodek je organiziral zavod Zlata mreža ob podpori občin in stalnih partnerjev projekta PROSTOFER: **Zavarovalnice Triglav, Javne agencije RS za varnost prometa in A1.**

PROSTOFER V ŠTEVILKAH
V mrežo prostofer je trenutno vključenih:

- 116 občin,
- 1300 aktivnih prostovoljnih voznic in voznikov,
- 17.000 uporabnikov.

V letu 2025 je bilo opravljenih več kot 50.000 brezplačnih prevozov.

VABIMO NOVE PROSTOFERJE

Prostoferstvo ni obveza – pomagaš takrat, ko lahko.
Ob dogodku Najprostofer 2026 želimo k sodelovanju

povabiti tudi nove voznike.

Postati prostofer ne pomeni sprejeti stalne obveznosti ali urnika. Prostovoljni voznik prevoz opravi samo takrat, ko ima čas in ko to želi. Prav zato lahko pomaga praktično vsak, ki rad sede za volan, ima nekaj prostega časa in želi narediti nekaj dobrega za ljudi v svojem okolju.

Ni pomembno, ali lahko opravi več prevozov ali le enega. Vsak prevoz šteje.

Več prostoferjev pomeni več možnosti, da bo starejši človek dobil prevoz takrat, ko ga potrebuje.

Spremenjen poslovni čas in uradne ure Krajevnega urada Šmarjeta

KU Šmarjeta

Upravna enota Novo mesto obvešča, da so bile z dnem 19. 10. 2026 spremenjene uradne ure in poslovni čas Krajevnega urada Šmarjeta, ki deluje na območju Upravne enote Novo mesto. Krajevni urad Šmarjeta bo posloval vsak drugi četrtek (na 14 dni) od 8. do 13. ure. Do konca leta 2026 bo Krajevni urad v Šmarjeti deloval še 12. in 26. novembra ter 10. in 24. decembra 2026.

Rožnati oktober

Lidija Rožmarič | tajnica DUŠ

V okviru Društva upokojencev Šmarjeta deluje skupina Nitke prijateljstva, ki bo letos ročno ustvarjalnost posvetila kvačkanju. Septembra smo nakvačkale rožnati šal.

ROŽNATI ŠAL – ZA ŽIVLJENJE, UPANJE IN SOLIDARNOST

Danes smo naše drevo odeli v rožnato barvo.

Rožnati šal ni le okras. Je naš simbol podpore, solidarnosti in spoštovanja do vseh žensk, ki se soočajo z rakom dojk, do tistih, ki so bolezen premagale, in v spomin na tiste, ki jih žal ni več med nami.

Rožnata barva je že desetletja povezana z ozaveščanjem o raku dojk. Rožnati trak je postal svetovni simbol boja proti tej bolezni – simbol ozaveščanja, zgodnjega odkrivanja, raziskovanja, zdravljenja in predvsem upanja.

Naše drevo pa ima še posebno sporočilo.

Drevo raste. Iz leta v leto poganja nove veje, se upira vetru, mrazu in soncu ter kljub preizkušnjam ostaja pokončno. Prav takšna je lahko tudi človekova moč. Ko pride bolezen, življenje ni več enako, vendar lahko ob podpori bližnjih, prijateljev, zdravstvenih delavcev in celotne skupnosti ponovno najdemo moč za rast in življenje.

Rožnati šal zato objema drevo kot **objem skupnosti**.

Naj nas spomni, da nobena ženska v svoji preizkušnji ne sme ostati sama.

Naj nas spomni na pomen skrbi za svoje zdravje, na pravočasne preglede in na to, da je treba o raku dojk govoriti odprto in brez strahu.

In naj bo to drevo danes drevo **upanja**.

Rožnata barva naj govori namesto nas:

Za življenje.
Za pogum.
Za upanje.
Za vse, ki se borijo.
Za vse, ki stojijo ob njih.
In v spomin na vse, ki so svojo bitko izgubile.
Skupaj smo močnejši.

Idejna vodja projekta Sonja ureja zadnje detajle na šalu.
(FOTO: Lidija Rožmarič)

Jesen in pozabljena beseda

Alfons Žibert | župnik

Poznal sem gospo, ki je imela skoraj vse pod nadzorom. Bila je uspešna pri delu, skrbna doma, njen vrt je bil vedno urejen, rože so cvetele, povsod je bila dejavna. Toda ko je beseda nanesla na njeno otroštvo, je nenadoma obmolknila. Kot bi nekdo ugasnil luč. Vsa njena živahnost je izginila.

Zanimivi smo ljudje. Če nam kdo naredi krivico, jo lahko pomnimo leta. Če nam kdo naredi kaj dobrega, pa se na to presenetljivo hitro navadimo. Ali pozabimo. Še več: dobrota, ki jo prejemamo vsak dan, se nam počasi začne zdeti samoumevna. Kot da nam pripada. Kot da je nekdo preprosto dolžan skrbeti za nas.

Jesen je prav poseben čas. Tudi za premislek. Narava se počasi umirja, polja so pobrana, sadovnjaki in vinogradi so dali svoje darove. Na mizi se znajdejo jesenske dobrote. Vse to je sad dolgega zorenja, sonca, dežja, potrpežljivosti in človeških rok. Ob jesenskih darovih se mi poraja vprašanje: **ali znamo biti hvaležni?** Ne samo za sadove narave, ampak tudi za ljudi, ki nas spremljajo in spreminjajo skozi življenje.

Spomnim se dogodka iz naše družine. Moj nečak je še v poznih dvajsetih letih živel doma pri moji sestri. Ona kot mama je zanj kuhala, prala, pospravljala in skrbela, da mu ni ničesar manjkalo. Manjkalo pa je njej. Nekega dne ji je očitno prekipelo. Očitala mu je: »Vse naredim zate! Kuham, perem, pospravljam, ti pa še hvala ne rečeš!« Nečak jo je povsem mirno pogledal in rekel: »Saj je to tvoja dolžnost!« Meni je ob tem ušel smeh. Sestri pa razumljivo ni bilo prav nič do smeha.

Toda ali ni v tem kratkem družinskem prizoru nekaj, kar se dogaja v naših odnosih?

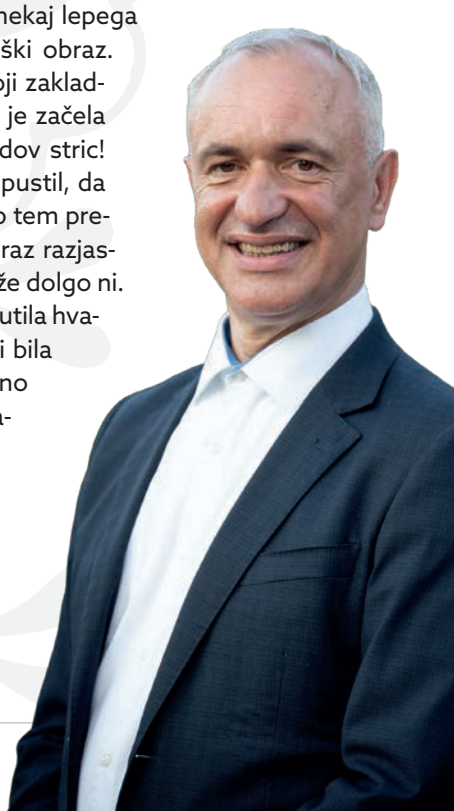
Koliko stvari imamo za samoumevne! Da nam nekdo skuha kosilo, pospravi stanovanje, prisluhne našim težavam, nas obišče, ko smo bolni, ali nas preprosto vpraša, kako smo. Koliko ljudi je v našem življenju naredilo kaj dobrega, pa se jim za to nikoli nismo zares zahvalili? Zanimivo, kako natančno vodimo evidenco dobrega, ki smo ga naredili drugim, in kako hitro pozabimo na dobro, ki smo ga sami prejeli. Spomnimo se svojega truda, žrtev in odrekanja. In včasih nas prav zaboli, ker drugi tega ne opazijo. Ker ne rečejo niti preprostega »hvala«. Mati se spominja neprespanih noči. Otrok se spominja predvsem tega, da je bilo za vse poskrbljeno. Mož se spominja let dela in skrbi za družino. Žena se spominja številnih vsakdanjih opravil, ki jih nihče ni opazil. In oba sta lahko prepričana, da sta dala več, kot sta prejela. Tako pridemo do zanimivega protislovja: **vsi si želimo več hvaležnosti od drugih, sami pa z njo pogosto varčujemo**.

Morda bi bilo dobro, če bi jeseni poleg krompirja, jabolk in vina naredili še eno inventuro. Inventuro hvaležnosti.

Kolikokrat smo bili v zadnjem mesecu razočarani, ker se nam nekdo ni zahvalil? In kolikokrat smo sami pozabili reči hvala? Kdo mi je stal ob strani, ko mi je bilo težko? Kdo je leta in leta delal zame, ne da bi zahteval plačilo ali priznanje? In koga sem morda nehote prizadel, ker sem imel njegovo dobroto za samoumevno?

Jesen nas uči še nečesa. Drevo svojih sadov ne zadrži zase. Ko dozorijo, jih podari. In prav v tem je njegova lepota. Tudi človek postaja bogatejši, kadar zna deliti, kar ima, in hvaležno sprejemati, kar prejema.

Hvaležnost ni samo stvar lepe vzgoje. Je življenjska drža. Hvaležen človek ne vidi samo tistega, kar mu manjka, ampak zna opaziti tudi tisto, kar že ima. Prav zato mi je blizu misel, da človek ne more biti zares hvaležen in nesrečen v istem trenutku. Kadar smo iskreno hvaležni, se v nas nekaj spremeni. Hvaležnost ne odpravi vseh naših stisk. Lahko pa tudi sredi težav v nas prebudi občutje sreče. In zanimivo: bolj ko smo pozorni na to, kar smo prejeli, manj prostora ostaja za zagrenjenost. In da sklenem z gospo z začetka kolumne. Ob neki priliki je spet naneslo na otroštvo. Toda tokrat je bil izziv, da najdemo nekaj lepega v njem in en prijazen človeški obraz. Nekaj časa je brskala po svoji zakladnici spominov, potem pa se je začela smehljati: »Ja, seveda. Sosedov stric! Bil je že v letih, on je vedno pustil, da sem mu zlezla v naročje.« Ob tem preprostem spominu se ji je obraz razjasnil. Nasmehnila se je, kot se že dolgo ni. Ona sama je morda prvič začutila hvaležnost za svoje otroštvo. Ni bila več ista. In celo njeno žalostno otroštvo ni bilo več samo žalostno. Hvaležnost nas nežno spreminja in spremeni.

No, kdo ve? Morda bo prav beseda »hvala« najlepši letošnji jesenski pridelek.

JESENSKA osmerosmerka

V mreži poišči besede. Črke, ki ne sodijo v nobeno od besed, tvorijo geslo.

U S T V A R J A N J E U
T V O A R A D I R K A Č
O I D R B A Z V E Z K I
R N M D I L K R E D A T
B Č O C E N A S E U Č E
A N R T S O Š O L C I L
M I Z A I M A L I C A J
M K N A H R B T N I K O

SEZNAM BESED

IZLET

OCENA

TABLA

NAHRBTNIK

KREDA

ODMOR

TORBA

SVINČNIK

MALICA

RADIRKA

UČITELJ

ZVEZKI

MIZA

SOŠOLCI

USTVARJANJE

AVTORICA: IVANKA ZAGORC

GESLO: _ _ _

						AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	GORSKI DNEVNI METULJ	Z VODO MEŠANO GAŠENO APNO ZA BELJENJE	OLIVER TWIST	MOŽNOST NESREČE ALI ČESA SLABEGA	DOLGO OBDOBJE, VEK	NIKO ŠTRITOF	FIATOV MODEL	NAKLADAČ, GOBEZDALO	POGAN, VELIKAN
						NAROČ-NICA NA ABONMA									
						ZAČIMBNA RASTLINA S TEMNO ZELENIMI LISTI									
						OTTO LOEWI			VOJKO ANZELJC / AMERIŠKI IGRALEC (NICOLAS)			TLA / ... IN JANG			
						PRIŽNICA / PETI DEL CELOTE					POSEL, SLUŽBA / FILM F. ČAPA IZ LETA 1962				VULKAN NA SICILIJI
													ALBERT EINSTEIN / GRADBENI PODPORNI ELEMENT		
112 SOS	GMOTNA POSLEDICA NESREČE	AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC COSTNER	RIDLEY SCOTT	JAPONSKA VALUTA / AMERIŠKI PEVEC REED				GNANJE, ZAGNA-NOST / LILY ALLEN							
BARVA PURPUR							ČEŠKI SKLADAT. JANAČEK / SIMBOL KANADE					LETEČI PETER / NOVOZE-LANDSKI DOMAČIN			
HRVAŠKA PEVKA (TEREZA)									SAMOTA / PENJAČA, KLAMFA						
ORNELLA VANONI			KOST POD-LAHTNICA / BOKSAR TYSON					REČ, PREDMET / SPAČENA PRIKAZEN						ILIRSTVO	KOPNA POVRŠINA
OBLAK PEPELA, PLINA IN SAJ NAD OGNJEM				JAVK, STOK / SNEŽINKE, KOSMI						GRENKA PIJAČA / HRVAŠKI PEVEC (IVAN)					
PEVKA HORVAT						SVARILO / MLADA AMERIŠKA POP PEVKA (BILLIE)									
POMOČ: CAGE, EILISH, PALIKIR, ZAK	KRAJŠE URADNO PISMO	RUMENA KULTURNA RASTLINA / FR. REKA, LOIRE									NAŠA MISS LETA 2019 (ŠPELA)	STATUA, SOHA / ASPEKT			
TKIVO OB ZOBEH							SESTAVINA ČOKOLADE, KAKAO / CUNJA						RAFAEL NADAL / ITALIJAN. PEVEC CUTUGNO		
OZZY OSBOURNE			PESNICA HARTMAN / LAJANJE, LAJEŽ						ŠVEDSKO ZIMSKO ŠPORTNO SREDIŠČE	NAJLAŽJA KOVINA (Li) / KRAJ NAD VIPAVO					
GLAVNO MESTO MIKRO-NEZIJE								ZASTRU-PITEV S KISLIMI SNOVMI / OLEG VIDOV							
AZIJSKA DRŽAVA, PERZIJA					OBJAVA SPOROČILA, RAZGLA-SITEV										
ČRN PRAH V DIMNIKU					ČEŠKI POLITIK IN PISATELJ (VACLAV)						POPOLNA, GLOBOKA NEZAVEST				

IZŽREBANI NAGRAJENCI POLETNE KRIŽANKE SO:

1. **Kristina Smiljič** (Šmarješke Toplice)
2. **Eržebet Romih** (Brezovica)
3. **Jožica Godec** (Vinica pri Šmarjeti)

Geslo križanke pošljite **na e-naslov** časopisa Razgledi (razgledi@smarjeske-toplice.si) **ali v tajništvo** Občine Šmarješke Toplice, in sicer s pripisom »KRIŽANKA – GESLO«.

Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo izžrebali tri in nagradili njihove pošiljatelje.

Svojo rešitev pošljite do 15. 12. 2026.

JESENSKI KVIZ

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom. Obkrožene črke nato prepiši v spodnja polja in dobiš rešitev.

1. Edina ptica, ki leti vzvratno, je:

U – SOVA UHARICA.
V – KOLIBRI.
Z – ALBATROS.

2. Dalmatinci, predstavniki hrvaške pasme psov, ki so znani po črnih pikah na belem kožuhu, se skotijo:

R – Z BELIM KOŽUHOM.
A – S ČRNIM KOŽUHOM.
O – Z BELIM KOŽUHOM S ČRNIMI PIKAMI.

3. Mačka ima v vsakem ušesu:

A – 32 MIŠIC.
E – 16 MIŠIC.
I – 8 MIŠIC.

4. Pes voha bolje od človeka, in sicer približno:

B – PETINDVAJSETKRAT.
C – DESETKRAT.
D – TRIKRAT.

5. V Sloveniji imamo več kot 2000 ogroženih živalskih vrst. Katera vrsta je najbolj ogrožena?

O – DNEVNI METULJI.
U – NETOPIRJI.
E – DVOŽIVKE.

6. Edine mačke, ki poleg levov živijo v skupini, so:

F – SIBIRSKI TIGRI.
C – GEPARDI.
G – LEOPARDI.

1.	2.	3.	4.	5.	6.

Hm, le kaj bi to bilo ...

Majda Kušer Ambrožič; Ilustracije: Tea Skupek

ČISTO NARAHLO GA ČUTIM, KO BOŽA MI KODRE V LASEH, ČISTO NARAHLO GA ČUTIM, KO PLAVA PO SVOJIH POTEH. A KO GA JEZA ZAGRABI, KAR LISTJE ODNAŠA Z DREVES, NI VARNA PRED NJIM NITI STREHA, KAJ ŠELE MOJI KORDI V LASEH.

KOT BELA OVČICA POTUJE PO NEBU, SE SONCE PRIJAZNO SMEHLJA MU V POZDRAV, OBARVA SE V SIVO IN V NJEGA POGLEDU SPOZNAŠ, DA NA ZEMLJO POSLAL BO NEKAJ ZA BOLJŠO RAST TRAV.

Porova pita s slanino in paradižnikom

Maša Dreža

Testo

- 500 g bele moke tip 500
- 50 g masla
- 1 ščepec soli
- 60 ml vode
- 100 ml olja

Nadev

- 2 pora
- 250 g slanine
- 100 ml sladke smetane
- 2 jajci
- 4 mini paradižniki
- žlica olivnega olja

Za testo vse sestavine zmešamo v kepo. Testo damo počivati v hladilnik za eno uro.

Vmes pripravimo nadev: slanino narežemo na koščke, por umijemo in ga narežemo na enako velike kocke kot slanino. V ponev damo olje, por in slanino. Pri zmernem ognju dušimo 6–8 minut. Odstranimo z ognja in pustimo, da se ohladi. V to mešanico dodamo 100 ml sladke smetane in dve jajci.

Testo vzamemo iz hladilnika, ga razvaljamo in nadevamo s pripravljenim nadevom. Potem ga damo peči na 200 °C za 35–40 min. Dober tek!

ANIMATORJI ŠMARJETA SMO IZVEDELI,
DA NAS PRIDE V SOBOTO, 5.12.2026,
OBISKAT MIKLAVŽ

PRIJAVA:

MIKLAVŽ IN NJEGOVI
ANGELČKI VAS ŽE
NESTRPNO PRIČAKUJEJO

PRIDRUŽI SE NAM:

- NA ORATORIJSKEM DNEVU (5–14 LET)
- NA OBDAROVANJU (ZA MLAJŠE OD 5 LET)

Animator Šmarjeta
Bodi to, kar si.

Odgovorna urednica | Majda Kušer Ambrožič

Uredniški odbor | Andreja Barbo, Tone Bobič, Tina Cimerman, Damjan Cvetan, Katarina Gunde, Jože Perše, Maja Skubic Avsec, Manca Zorko
E-naslov | razgledi@smarjeske-toplice.si

Avtor naslovne fotografije | Tilen Peterlin. Na naslovnici je fotografija čopaste sinice.
Prelom in oblikovanje | Jaka Šuln, vizualne komunikacije s.p.
Lektoriranje | Manca Zorko
Tisk | HMS print, d.o.o.
Naklada | 1300 izvodov

Glasilo financira Občina Šmarješke Toplice. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Šmarješke Toplice. Razgledi so vpisani pod zaporedno št. 1510 na Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije.

Odgovornost za posamezni prispevek prevzema avtor. Prispevki izražajo avtorjeva stališča, ki niso nujno enaka stališčem uredništva. Pridržujemo si pravico do krajšanja in lektoriranja besedil.

Prispevke za naslednjo številko Razgledov zbiramo **do 10. januarja 2027** na povezavi:

https://razgledi.glasilo.si/.

Prispevek naj obsega **največ 1600 znakov** brez presledkov. Priložene fotografije ustrezno označite po prioritetnem vrstnem redu. Vsak članek s pripadajočimi fotografijami je treba oddati z novim vnosom v sistem.

Tiskarski škrat

Uredniški odbor

Nepravilnosti so se zgodile na:

- na strani 3, v anketi pri Branku Ambrožiču, kjer je škrat vrinil zadnja dva stavka, ki ne sodita v njegovo izjavo;
- na strani 40, v opisu fotografije v prispevku z naslovom *Deset lip za bolj zeleno in čebelam prijazno okolje:* lipo sta zasadila župan Občine Šmarješke Toplice mag. Marjan Hribar in ravnateljica OŠ Šmarjeta Tadeja Molan Žinko.

Kam pelje naslednji avtobus? SiMO pozna odgovor

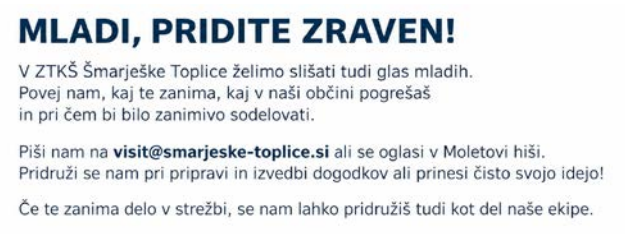
Uredniški odbor

SiMO, slovenski načrtovalnik potovanj, združuje vozne rede in možnosti potovanja po Sloveniji v eni spletni in mobilni aplikaciji.

Uporabnikom omogoča hitro iskanje povezav z avtobusi in vlaki ter primerjavo različnih načinov prevoza.

Dovolj je, da vnesete, od kod in kam želite potovati, SiMO pa vam predlaga najboljše možnosti, vključno s prestopi, časom potovanja in peš razdaljami. Sistem prikazuje tudi vozne rede postajališč ter podrobnosti poti na interaktivnem zemljevidu.

Spletna aplikacija je dostopna na: www.simo.si

DOBRODELNI TEK OB BAKLAH

18.12.2026

KARLOVŠKOV TRG, ŠMARJETA

VSA STARTNINA GRE V DOBRODELNE NAMENE

napovednik dogodkov

- **13.11.2026** | **18.00** | Moletova hiša
  Razstava Društva za ohranjanje mokrišč Zdravci
- **21.11.2026** | **19.00** | Moletova hiša
  Vinsko-kulinarični večer
- **5.12.2026** | **17.00** | trg Bela Cerkev
  Prižig prazničnih lučk in koncert Godbe na pihala Šmarješke Toplice
- **8.12.2026** | **16.00** | Karlovškov trg Šmarjeta
  Decembrski bazar z Osnovno šolo Šmarjeta
- **18.12.2026** | **16.00** | Karlovškov trg Šmarjeta
  Dobrodelni tek ob baklah
- **20.12.2026** | **16.00** | cerkev Karamelske matere božje v Slapah
  MePZ PGD Zbure - letni koncert ob 20. obletnici
- **20.12.2026** | **18.00** | cerkev sv. Marjete v Šmarjeti
  Božično novoletni koncert z Ireno Yebuah Tiran
- **21.12.2026** | **16.30** in **18.00**
  Kulturna dvorana Šmarjeta
  Decembrska obdaritev otrok
- **24.12.2026** | **18.00**
  cerkev sv. Marjete, Šmarjeta
  Recital z vsebino božičnega časa v izvedbi Pevske skupine mamic Šmarjeta
- **26.12.2026** | **18.00**
  cerkev sv. Marjete, Šmarjeta
  Božično novoletni koncert
  MPZ Šmarješke Toplice
- **27.12.2026** | **17.00**
  Hiša žive dediščine Bela Cerkev
  Božično novoletni koncert
  MPZ Šmarješke Toplice

Šmarješke v srcu